

Godište XX. • broj 9 • rujan 2025.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Vjera i
vjerovanja

Križ –
jedino pravo
kršćansko
uzvišenje

Borba za
kulturu ljubavi

Budite,
dječice, moje
ispružene ruke

Tko će se
spasiti?

Odgoj u
izazovnim
vremenima

Gospina škola | Poruka za sadašnji trenutak | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
Iz života Crkve | Teološki podlistak | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco, dječice moja, ljubljeni moji! Vi ste izabrani jer ste se odazvali, stavili u praksu moje upute i ljubite Boga iznad svega. Zato, dječice, svim srcem molite da bi se ostvarile moje riječi. Postite, žrtvujte se, ljubite iz ljubavi prema Bogu koji vas je stvorio i budite, dječice, moje ispružene ruke ovom svijetu koji nije upoznao Boga ljubavi. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

(S Crkvenim odobrenjem)

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323
Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300
Lektura
Ana Marin
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.
Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.
UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.
Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o.- Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN:BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).
Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: **www.paypal.me/mirmedjugorje** (svrha uplate: za Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

Gospina škola

Vjera i vjerovanja, fra T. Pervan
Križ – jedino pravo kršćansko uzvišenje, fra A. Musa

Poruka za sadašnji trenutak

Budite, dječice, moje ispružene ruke

Borba za kulturu ljubavi, P. Tomić

Događanja

Svaki put kada krenemo stazom križa, mi smo na putu svetoga

Svjedočanstvo

Zaljubila sam se u nebo
Međugorje – to je za mene način života

A mi mislili da ga znamo, fra M. Šakota

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Tko će se spasiti?, K. Miletić
Odgoj u izazovnim vremenima, M. Miletić

Čija su djeca u Gazi?, D. Šumanović-Glamuzina

Teološki podlistak

Kršćanin i znanstvenik u službi života
Jérôme Lejeune (1926.-1994.), fra T. Pervan

Iz života Crkve

3 milijuna osmijeha

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Pamćenje, sjećanje, spomen i zaborav, M. Mamić

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
Mario Vasilj
Totin

Svjedočanstvo
međugorskih
hodočasnika

Valja nam o blagdanu Uzvišenja svetog Križa zahvaliti na svemu što se proteklih desetljeća, ali i ove godine događalo u Međugorju. Nemjerljivi su duhovni plodovi i ovih dana na Križevcu. Uspinjući se prema križu i nebu, ljudi otkrivaju da nisu sami, da postoji mreža srca koja vjeruju, nadaju se i ljube.

Vjerojatno su mnogi hodočasnici svjesno i podsvjesno, koračajući uz križne postaje do pobjedničkog križa, razmatrali mučeništvo mladog Amerikanca – Charlia Kirka. On je jednom izjavio da želi ga ljudi pamte *po hrabrosti njegove vjere*, a njegov prijatelj biskup Barron je poslije njegove smrti izjavio na platformi X: „Bio je čovjek velike inteligencije, iznimnog šarma i istinski dobrog srca.“ Od hrvatskih komentara valja izdvojiti poruku salezijanca don Damira Stojića koji je na svom Facebook profilu napisao: „Ubijen je Charlie Kirk. Imao je samo 31 godinu, bio je suprug i otac dvoje djece. Bio je kršćanski i konzervativni aktivist kojega sam duže vrijeme pratio. Ulazio bi u 'ljevičarske utvrde' – sveučilišne kampuse – i naoružan činjenicama, istinom i logikom, rastavljao bi svoje neistomišljenike u raspravama. Gledao sam mnoge njegove nastupe i još nisam vidio da ga je itko uspio pobijediti argumentima. Suočeni s istinom i bez valjanih argumenata, protivnici su posezali za uvredama i napadima. Danas su otišli korak dalje – i ubili ga. Charlie je mučenik za istinu, svjedok koji je do kraja ostao vjeran Kristu i svojem poslanju. Po koj vječni daruj mu, Gospodine, i svjetlost vječna neka mu svijetli!“ Uz duboku sućut Kirkovoj obitelji i vjernicima svijeta za sjećanje donosimo i misao politologa Brune Rukavine s *miportala* koji eksplicitno kaže: „Charlie Kirk – junak našeg doba!“

Pod dubokom sjenom i psihozom mučeništva, sada kada se hodočasnička sezona lomi na dva dijela, dok nam dolazi Marijin listopad, valja nam vrednovati svjedočanstva vjere koja daju naši hodočasnici. Na prvi pogled, hodočašće u Međugorje izgleda kao putovanje poput svakog drugog. Avioni polijeću i slijeću, autobusi dovoze skupine, a torbe su pune svetih knjiga. Ipak, dovoljno je zastati na nekom aerodromu, recimo u Parizu, i primijetiti posebnost tih putnika. Plijene pozornost! Oni nose krunice u rukama. Na licima im je osmijeh. Čak i u žurbi i gužvi, odiše mir koji nije od ovoga svijeta. To nije samo putovanje – to je svjedočanstvo koje molitvom i zajedništvom prelazi granice i jezike. Njihovo svjedočanstvo počinje već na putu, tamo gdje ih netko slučajno pogleda i u njihovim očima prepozna – radost koja je od Boga.

Potvrđuju činjenicu da se u svijetu stalne buke i preopterećenosti duša traži tišinu, istinu i smisao. I upravo u toj čežnji za mirom, mnogi u Kristu otkrivaju utjehu i sigurnost, istinu i ljubav koja nije uvjetovana samo izgledom ili uspjehom. Putujući pod plašt Kraljice mira, na svakom koraku to i svjedoče. Izgledaju kao jedna obitelj iako se mnogi prvi put vide. Hvala im! ■

VJERA I VJEROVANJA

Kršćanski svijet slavi sedamnaest stoljeća od formuliranja temeljnih istina vjere iskristaliziranih od vremena Novoga zavjeta. Dogodilo se to na Saboru u Niceji, od svibnja do kolovoza g. 325., nakon što je car Konstantin sazvaio biskupe na sveopći sabor, koji je trebao definirati istine vjere u sažetu obliku te donijeti jedinstvo Crkvi, ali istodobno osnažiti i jedinstvo u carstvu. Gledajući unatrag, promatran u retrovizoru nas putnika kroz vrijeme, Nicejski koncil čini se jednim od ključnih trenuta u povijesti Crkve. Poput krunidbe Karla Velikog ili bitke kod Lepanta, on predstavlja jedan od onih kardinalnih događaja bez kojih bi inače mnogo toga krenulo u drugom smjeru.

fra
Tomislav
Pervan

Suvremenicima će stvari izgledati malo drugačije. Naravno, ljudi su bili svjesni da je nešto važno u pitanju. Sabor je najprije bilo sazvan u Ancyru, današnju Ankaru, ali je zatim premješten u Niceju, u blizinu Carigrada, kako bi ga car Konstantin mogao pomnije pratiti.

Prisustvovalo je oko tristo biskupa, što je Nicejski sabor učinilo najrepresentativnijom crkvenom skupštinom do danas. Zastupljenost je bila zemljopisno neujednačena. Gotovo svi biskupi bili

su grčkoga govornog područja. Samo je nekolicina došla sa Zapada. To je značajno, s obzirom na to da je kontroverza oko kulturno-pojmovnih i jezičnih razlika ležala u središtu pitanja o kojima se raspravljalo. Naime, vodio se prijem i oko pojmovnih razlika. Ipak, prisutnost službenog izaslanstva koje je poslao papa Silvester, taj neumorni graditelj rimskih crkava, osigurala je da su Latini bili u potpunosti uključeni: nikada nije bilo pitanja glede legitimnosti Niceje kao "ekumenskog", to jest "univerzalnog"

ili "katoličkog" koncila. Međutim, svade koje su prethodile i uslijedile nakon koncila bile su toliko agresivne da se moglo činiti da je Sabor osuđen na relativni zaborav, kao jedan dramatičan pothvat među mnogima u mukotrpno neugodnom povijesno-doktrinarno-političkom procesu.

Sabor je utro putove katoličkom pravovjerju, ali se i krajem toga stoljeća sveti Jeronim žalio kako 'sav svijet (orbis terrarum) stenje pod arijanizmom'. Do danas molimo Vjerovanje u svim Crkvama s do-

punama Carigradskog sabora iz g. 381. Vrijedi osvrnuti se ovdje na doba prije Niceje kako su se pojedine istine brusile kao protuteža zabludama.

Lijek koji trebamo

Zašto se u današnje vrijeme baviti Vjerovanjem? Nije li to ostatak iz prošlog doba? Ljudi se sve manje brinu za istinu i nitko nije sklon slijediti autoritete, pogotovo ako im se oni nameću izvana. Mogli bismo reći da je naše doba napad na istinu te želi izbrisati ideju istine ili je učiniti irelevantnom da nema odraza u životima. Moliti Vjerovanje ne uklapa u želju krenuti svojim putem kao pojedinci i slijediti svoju istinu. Uvjeravaju nas kako su ljudi željni priča - narativa - a ne izjava i formula koje nas odmiču od stvarnog života.

Vjerujemo kako su upravo ti naizgled nepovoljni uvjeti ono što čini vjerovanja ključnima i za naše doba. Kroz svoje sažete temelje Vjerovanje je lijek koji trebamo. Budući da živimo u dobu koje sumnja u zbiljnost i mogućnost istine te budući da smo navikli ići svojim putem i ohrabreni stvarati vlastitu istinu, više nego ikad treba nam sidro Istine - dano, provjereno i sigurno - ne samo pojedincima, već i zajednici Crkve. Našoj kulturi Vjerovanje implicitno poručuje: „Ovo je istinito i stvarno. Evo istinskoga narativa našeg svijeta. I to vrijedi za sve.“

Koje su temeljne istine Vjerovanja? Da je Bog stvorio svijet i sve što je u njemu - i da je to dobro; da je Krist, pravi Bog i pravi čovjek, došao otkupiti svijet i donijeti oprost grijeha; da je Duh Božji živ i stvaran, da djeluje u Crkvi i u svijetu; da će jednom biti kraj svijeta, kad ćemo iskusiti uskrsnuće tijela i vječni život s Bogom. Od svojih početaka kršćanstvo se bavilo istinom, ne mitovima. Rana je Crkva od početka bila Crkva koja vjeruje, ispovijeda i propovijeda. Želimo li prevladati našu suvremenu alergiju na istinu, Vjerovanje će odigrati ključnu ulogu. Ono se rodilo iz potrebe za kratkim izričajima osnovnih istina kršćanskog vjerovanja.

Pavlov smjer prema Vjerovanju

U Novom zavjetu možemo uočiti kratke formule vjere - elemente Vjerovanja - koji imaju ulogu kao sažetci. Zoran primjer imamo kod Pavla kada iznosi svoje učenje o uskrsnuću. Počinje opisujući **kako mu je vjera predana**: „Jer ja vam prije svega **predadoh ono što ja i primih**: da je Krist umro za grijeha naše po Pismima, da je pokopan, da je uskrsnuo treći dan po Pismima, da se ukazao Kefi, zatim

dvanaestorici“ (1 Kor 15,3–5). Pavao sažima osnovno učenje o Kristovoj smrti, ukopu i uskrsnuću u kratkoj formuli koju 'predaje' Crkvi u Korintu.

Drugi primjer nalazimo Prvoj poslanici Timoteju (3,16). Sažimajući ono što naziva „tajnom naše vjere“, Pavao nudi poetski himan Kristu: „On, očitovan u tijelu,/opravdan u Duhu, /viden od anđela,/propovijedan među narodima,/vjerovan u svijetu,/uznesen u slavu“. (Za ostale odlomke, ujedno i kratke izjave o vjerovanju, vidi Rim 1,3; 1 Kor 8,6; Fil 2,6–11; 1 Tim 2,5; 2 Tim 2,8; 1 Pt 3,18–22). Ovaj kratki himan o Kristu odnosi se na Kristovo utjelovljenje, uskrsnuće i uzašašće, ali uključuje i propovijedanje Evanđelja narodima. Apostolski spisi u Novom zavjetu očituju dokaze kratkih izjava o vjerovanju i srži kršćanske vjere. Vjerovanja u punom smislu tek su trebala doći, ali smjer prema formuliranju, oblikovanju i utvrđivanju bio je u tijeku.

Odlomak iz Poslanice Kološanima 1,15-20 jedan je od najmoćnijih u Bibliji. U njemu je sažeta gotovo sva biblijska kristologija, vjera koja je bila prisutna i živjela u Crkvi trideset godina nakon Isusova uskrsnuća. Naime, grad Kolosu pogodio je potres g. 60. od koga se grad nije više obnovio. Ne spominje se grad u Knjizi Otkrivenja, a zemljopisno je u blizini Laodiceje. U himnu imamo sintezu vjere u Isusa Krista. To je definitivni biblijski odgovor na pitanje: Tko je Isus Krist? Kako bi odgovorio na to pitanje, sveti Pavao nam navodi mnoge značajke:

Krist Isus „slika je Boga nevidljivoga“, on je Bog koji je postao vidljiv, Bog koji je postao čovjekom. Sveti Ivan na početku Evanđelja kaže da „Boga nitko nikada nije vidio. Jedinorođeni Sin, Bog koji je u Očevu krilu, on ga je objavio“ (Iv 1,18). Zatim Pavao kaže da je Isus „prvorodnacen svega stvorenja“, što će reći kako je on prvorodeni i začeti od Boga Oca u vječnosti, prije svih vremena. Vječni Sin Božji ušao je u vrijeme, Utjelovljenjem.

Zatim Pavao ističe kako je „u njemu stvoreno sve što je na nebu i na zemlji“. Kako je Bog stvorio sve, uključujući anđele na nebu i sav svemir? Izgovaranjem Riječi. Knjiga Postanka kaže: „I reče Bog...“ i sve nastaje. Isus, Sin Božji, Božja je Riječ, Božji Um, Božja Mudrost, ne kao ideja, već konkretna vječna božanska osoba. U njemu je i po njemu sve stvoreno, i nevidljivi svijet anđela i vidljivi svijet materije.

Daljnji Pavlov odgovor glasi da je sve stvoreno za njega. On je kraj i početak. „Ja sam Alfa i Omega, Prvi i Posljednji, Početak i Svršetak“ (Otk 22,13. Kao

Zašto se u današnje vrijeme baviti Vjerovanjem? Nije li to ostatak iz prošlog doba? Ljudi se sve manje brinu za istinu i nitko nije sklon slijediti autoritete, pogotovo ako im se oni nameću izvana. Mogli bismo reći da je naše doba napad na istinu te želi izbrisati ideju istine ili je učiniti irelevantnom da nema odraza u životima.

Omega, Krist je odgovor na pitanje: Čemu sve služi? Koji je smisao života? Što je najveće dobro? Što je to što sve i svatko traži, treba, želi, voli i nesvjesno za tim cijelo vrijeme teži, žudi?

Zatim Pavao ističe da „u njemu sve stoji zajedno“. Nije on samo Alfa i Omega, početak i kraj, Stvoritelj i cilj, već i ono što svemu daje bitak u svakom trenutku sadašnjosti. Kad bi na trenutak prestao govoriti 'Neka bude' svemiru, prestao bi postojati. Upravo sada, on drži sve u njemu, uključujući i nas. 'Odmarao se' sedmog dana, ali njegov odmor je aktivan. Na židovski prigovor Isus je odgovorio: „Otac moj sve do sada radi, pa i ja radim“ (Iv 5,17).

Nadalje Pavao ističe: „On je Glava Tijela, Crkve.“ On je glava Crkve, mozak Crkve, um Crkve, duša Crkve. Krist i Crkva nisu dvije zbilje, nego jedna zbilja, kao što su naša duša i naše tijelo, naš um i naše tijelo, naša glava i naše tijelo, naš mozak i naše tijelo, jedna stvarnost, a ne dvije stvarnosti.

Potom Pavao tvrdi kako je on „Prvorodenac od mrtvih“ - to jest, prvi koji je uskrsnuo od mrtvih. Pratimo ga kroz sva tri stadija njegova života - život, smrt i uskrsnuće. Naše tijelo živi dokle god živimo. A kad umremo, naše tijelo umire, kad uskrsnemo, naše tijelo uskrisava. A budući da smo Kristovo Tijelo, dijelimo s njim sve tri faze: život, smrt i uskrsnuće.

Pavao nam kaže da se „u njemu nastanila sva Punina“. Nema savršenstva, ništa istinita ili dobro ili lijepa, što nije u njemu. Kad Isusa imamo, imamo sve. On je sve što postoji; nema ničega izvan njega. Potom ističe kako u njemu i po njemu Bog pomiruje sve, sve na zemlji i na nebu. U našim palim ljudskim životima sve je u sukobu. On je naš mir i pomirenje! I završno, „krljlu svoga križa“ pomirio je

Koje su temeljne istine Vjerovanja? Da je Bog stvorio svijet i sve što je u njemu - i da je to dobro; da je Krist, pravi Bog i pravi čovjek, došao otkupiti svijet i donijeti oprost grijeha; da je Duh Božji živ i stvaran, da djeluje u Crkvi i u svijetu; da će jednom biti kraj svijeta, kad ćemo iskusiti uskrsnuće tijela i vječni život s Bogom.

sve sa sobom! – bilo na zemlji ili na nebesima!

Zajedničke tendencije

Vjerovanje je sažetak temeljnih istina naše vjere. Vjerovanje ima ulogu škrinje s blagom koja čeka da se otvori i istraži. Nije ono svođenje naše vjere na jednostavne činjenice i ne uklanja misterij i složenost. Naprotiv, Vjerovanje osigurava okvir za našu vjeru tako da možemo slobodno istraživati bogatstvo misterija u svakom dijelu i cjelini. Svaki redak i

unutarnje potrebe Crkve kombinirale s raznim vanjskim izazovima. Katekumeni su trebali više vremena i daljnje upute kako bi se pripremili za život u Kristu, u koga su kršteni. Kako bi poslužili ovom daljnjem procesu, stvoreni su kratki sažetci vjere, obično izneseni u obliku pitanja i odgovora, kako bi pomogli novim vjernicima shvatiti i ispovjediti svoju vjeru.

Istodobno, Crkva se suočila s popularnim učenjima koja su predstavljala simpatičnu, ali lažnu inačicu Evanđelja.

Spasenje, prema ovom nazoru, dolazi kroz 'bijeg' od materijalnog svijeta pomoću tajnog 'znanja' (gnoze). Nadalje, ti su pokreti često nijekali istinsko utjelovljenje Riječi, tvrdeći da se Riječ samo prividno pojavila u ljudskom tijelu ('docketizam'). Uz tu tvrdnju išlo je poricanje da je Krist patio i umro na križu. I tako se Crkva u drugom stoljeću suočila s raznim zabudama koje su odbacivale dobrotu stvaranja, Stari zavjet i nijekale utjelovljenje, muku i uskrsnuće Kristovo.

izričaj sadrže u sebi fascinantan svijet koji treba istražiti.

Naravno, ne možemo sve odjednom istražiti. Moramo ići postupno dok imamo cjelinu na umu. Kao što je Vjerovanje zgusnuto sažetak biblijske objave, ono bi nas trebalo vratiti bogatstvu blaga otkrivena u Svetom pismu. Voditi nas i dalje, u bogatu riznicu liturgije i potaknuti nas istraživati duboke dogmatske temelje svoje vjere. Sve nam to, zauzvrat, otvara blago naših zajedničkih molitava i himana te nas usmjerava na svjedočanstvo svetaca, koji u svojim životima utjelovljuju istine Vjerovanja.

Vjerovanje – protuotrov zabudama

Sljedeća faza na putu prema Vjerovanju odvijala se u drugom stoljeću kada su se

Vjerovanje nije samo protuotrov za umove koji sumnjaju u stvarnost istine. Kada izgovaramo Vjerovanje, posvećujemo se i Bogu i istinama koje sadrži. U stvarnom smislu istine Vjerovanja nismo učinili svojim dok ne priznamo te istine i ne posvetimo se njima. Dok ih ne asimiliramo u sebe.

Mnoge od tih učitelja danas identificiramo kao 'gnostike' (i učenje kao 'gnosticism'). Zapravo, bili su raznorodan skup pokreta koji su posjedovali određene zajedničke tendencije. Najznačajnije je da su te skupine obično odbacivale Stari zavjet kao djelo strogoga Boga, a često su odbacivale i samo stvaranje, obilježeno grijehom i zlom.

Suočena s tim značajnim odstupanjima u učenju, Crkva je trebala pronaći način da učinkovito posreduje i ispovijeda istinsku vjeru predanu i primljenu od apostola. Jedan odgovor bio je razvoj onoga što nazivamo „Pravilom vjere“. Sveti Irenej Lionski, pišući između 180. i 200. godine, predstavlja jedan od najjasnijih primjera takva Pravila:

„Ovo je Pravilo naše vjere, temelj građevine i oslonac našeg života i ponašanja: Bog, Otac, nestvoreni, neograničeni, nevidljivi, jedan Bog, Stvoritelj svega: ovo je prvi članak... naše vjere. I drugi članak: Riječ Božja, Sin Božji, Krist Isus, Gospodin naš, ... po kojem je sve stvoreno i koji je, u posljednjim vremenima, da sve sabere, postao čovjekom među ljudima ... kako bi dokinuo smrt, objavio život i ostvario zajedništvo između Boga i čovjeka. I treći članak: Duh Sveti, po kojem su proroci prorokovali... i koji je u posljednjim vremenima na novi način izliven na ljudski rod, obnavljajući čovjeka za Boga, na cijelom svijetu. Zbog toga se krštenje kao naše ponovno rađanje događa kroz ta tri članka“.

Irenej nudi ovaj izvanredan sažetak istine o našoj vjeri u tri 'članka' kojima ravnaju Otac, Sin i Duh, a zaključuje povezivanjem priznanja vjere s krštenjem. Ovdje možemo vidjeti opći oblik formuliranih vjerovanja koja će se uskoro pojaviti.

Vjerovanje nas održava u ravnoteži

Vjerovanje nije samo protuotrov za umove koji sumnjaju u stvarnost istine. Kada izgovaramo Vjerovanje, posvećujemo se i Bogu i istinama koje sadrži. U stvarnom smislu istine Vjerovanja nismo učinili svojim dok ne priznamo te istine i ne posvetimo se njima. Dok ih ne asimiliramo u sebe. Zapanjujuće je da je ispovijedanje Vjerovanja svojevrsna spremnost i na mučeništvo. Čitamo svakodnevno u vijestima o mučeništvima. Za neke ljude, čak i danas, mučeništvo znači prolijevanje krvi za

Vjerovanje je sažetak temeljnih istina naše vjere. Vjerovanje ima ulogu škrinje s blagom koja čeka da se otvori i istraži. Nije ono svođenje naše vjere na jednostavne činjenice i ne uklanja misterij i složenost. Naprotiv, Vjerovanje osigurava okvir za našu vjeru tako da možemo slobodno istraživati bogatstvo misterija u svakom dijelu i cjelini. Svaki redak i izričaj sadrže u sebi fascinantan svijet koji treba istražiti.

vjeru, ali za sve nas to znači svakodnevno umiranje sebi i život u skladu s istinom..

Vjerovanja nas održava u ravnoteži. Predstavljajući kratki sažetak glavnih obrisa naše vjere Vjerovanje nam stavlja pred um cijeli narativni luk Božjeg spasonosnog djelovanja kroz Isusa Krista, od stvaranja svijeta do vječnog života u budućem vijeku. Redovito ispovijedanje Vjerovanja pomaže nam da ostanemo uravnoteženi i otvoreni za puninu vjere i života.

Ovako funkcionira Vjerovanje. Ono uzdiže naše živote u simfoniju u kojoj se naše biće obnavlja u jednom, trojstvenom Bogu, orijentiranom prema nebu, postavljenom kao nova pjesma prikladna da zvuči uz hvalu serafima i kerubina, oduševljena božanskom ljepotom. U svakoj svetoj Misi u Predslovlju - prije pretvorbe – pozvani smo zajedno „sa svim anđelima, kerubima i serafima, svom nebeskom vojskom i svima svetima – pjevati Svet, Svet, Svet. Postoji pravilo iz rane Crkve – lex orandi est lex credendi et est lex vivendi – ono što Crkva moli, to i vjeruje te prema tome nastoji ugoditi i svoj život. I tako već dvije tisuće godine. Budimo sretni i zahvalni za one koji su nam predali Vjerovanje koje i danas mole svi koji se priznaju kršćanima. ■

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medjugorje.

Križ – jedino pravo kršćansko uzvišenje

Foto: Arhiv CMM

fra
Antonio
Musa

Mjesec rujan obilježen je počecima. Vrijeme je to kada školarci nakon ljetne pauze ponovno ulaze u školske klupe, kada se ljudi s godišnjih odmora vraćaju svojim redovitim obvezama i kada u našim župnim zajednicama započinjemo novu pastoralnu godinu. Rujan sa sobom redovito donese mnogo planova i snova i pregršt zanosa. U rujnu slavimo i dva velika blagdana koja na osobit način progovaraju vjerničkim srcima: blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije, Malu Gospu – kako naš narod naziva ovaj lijepi liturgijski spomen, ali i blagdan Uzvišenja svetog Križa. Svaki od ovih blagdana u sebi nosi obilje nadahnuća za naše ljudske i vjerničke početke.

Početak rujna ove 2025. godine obilježio je pak jedan tužni i zastrašujući događaj koji se zbio na sveučilišnom kampusu u američkoj saveznoj državi Utah. Radi se dakako o ubojstvu poznatog kršćanskog konzervativnog govornika i aktivista Charlieja Kirka. Ovaj događaj, iako se dogodio u SAD-u, postao je globalna tema. O njemu su govorili i govore ovih dana brojni pojedinci iz civilnog, ali i vjerskog života zapadne civilizacije. Razlog je dvostruk. Ponajprije, likvidaci-

ja osobe ovakvoga profila, osobe koja je jedan od protagonista šire globalne politike, pokazala je još jednom da je svijet maleno selo u kojem ono što se događa u jednom dijelu svijeta, a osobito u SAD-u, u bitnome utječe i na druge dijelove.

Drugi razlog krije se u činjenici da je Charlie Kirk svijetu progovarao kao kršćanski govornik. Iako nije bio katolik, uvijek je govorio iz jasne kršćanske perspektive i bio je zagovornik i branitelj tradicionalnih kršćanskih vrijednosti. Kao takav zamjerio se brojnim centrima moći na ideološkoj ljevici koja nije mogla podnijeti dubinu njegove misli, snagu njegova izričaja i nadarenosti njegovog retoričkog umijeća. Charlie Kirk

je svojim debatama o temama poput abortusa, transrodne ideologije, odnosu komunizma i socijalizma u modernom zapadnjačkom društvu i brojnim drugim temama do kraja razgolatio radikalnu woke ideologiju koja je čovjeka pretvorila u eksperiment kojemu nema kraja i u kojemu nikada nismo sigurni gdje ćemo završiti sutra.

Pred kraj svojega mladoga života Charlie Kirk sve je češće pak progovarao o svojoj vjeri. U jednom od posljednjih intervjua koje je dao posvjedočio je da želi ostati zapamćen kao svjedok svoje kršćanske vjere. Sve češće je govorio i o tradicionalnim katoličkim temama poput pobožnosti Blaženoj Djevici Mariji

Pred kraj svojega mladoga života Charlie Kirk sve je češće pak progovarao o svojoj vjeri. U jednom od posljednjih intervjua koje je dao posvjedočio je da želi ostati zapamćen kao svjedok svoje kršćanske vjere. Sve češće je govorio i o tradicionalnim katoličkim temama poput pobožnosti Blaženoj Djevici Mariji i ustvrdio je kako je upravo Marija lijek radikalnom feminizmu američke *mainstream* kulture.

i ustvrdio je kako je upravo Marija lijek radikalnom feminizmu američke *mainstream* kulture. Prema svjedočanstvu jednoga svećenika, prije nekoliko tjedana on i njegova žena, katolkinja, svoj su civilni brak uredili u Katoličkoj Crkvi, a sam je Kirk redovito bio viđan na nedjeljnoj svetoj misi u gradiću u kojem je živio. U trenucima nakon njegove smrti američki biskup Rober Barron posvjedočio je Kirkovu vjeru u Krista i rekao kako je upravo ovaj zanimljivi mladi čovjek, muž i otac, trebao biti sljedeći gost na biskupovom jako slušanom podcastu. Mnogi sada nagađaju da je Kirk bio na putu punog zajedništva s Katoličkom Crkvom, ali to ne možemo sa sigurnošću znati.

Ipak, jednu stvar možemo ustvrditi sa sigurnošću: Charlie Kirk bio je uvjereni kršćanin koji je do ustrajno i vjerno zagovarao i branio vrijednosti kršćanske vjere te je iz mržnje prema tim vrijednostima po svemu sudeći i tragično stradao od ispaljenoga metka. Poput onih prvih kršćana koji su umirali u koloseumima antičkoga svijeta, Charlie Kirk svoj je živio položio za vjeru u Isusa Krista na sveučilišnom kampusu u saveznoj državi Utah, u tom modernom koloseumu u kojem se odvija najvažnija bitka, ona za dušu mladih ljudi.

Nebrojeno puta pogledao sam kratki snimak iz gore spomenutog intervjua u kojem Kirk s ogromnom dozom uvjerenosti u ono što govori svjedoči da želi ostati zapamćen kao svjedok kršćanske vjere. Osim što su njegove riječi nadahnuće, one nas nagnaju na razmišljanje o prioritetima i temeljnim vrijednostima našega života. Krist nam je u proteklih nekoliko nedjelja ponavljao da

Ovih dana, dok se penjemo Križevcem i Podbrdom te drugim svetim brdima na kojima nas čekaju Raspeti Gospodin i njegova Majka, molimo se da mikrofon kojim je Charlie Kirk svjedočio vjeru u Krista preuzmu novi glasovi kršćanske svijesti koji će mlade duše spašavati iz vrtloga zlih ideologija jednakom dubinom misli, snagom izričaja i ljepotom govorničkog umijeća.

se ne uznosimo i da ne damo oholosti da zavlada našim srcima. Isus govori da će uzvišeni biti samo oni koji se ponizuju i da kršćanin mora biti spreman odreći se svega pa i samoga sebe. Ne znam je li Charlie Kirk bio u potpunosti svjestan kakvu je odgovornost na sebe preuzimao kada bi stao za mikrofon i u žustrim debatama sa studentima branio kršćanske stavove i kršćanske vrijednosti; ne znam je li bio svjestan da će se morati toliko puta poniziti da bi ga Bog uzvisio; ne znam je li bio svjestan da će se morati odreći samoga sebe, pa i svoga vlastitoga života; ali on je sve to učinio. On i Bog u njemu.

Otkriva nam se ovdje jedna bitna dimenzija našega kršćanskog života: kršćansko uzvišenje može se dogoditi samo po križu. Kao što je Krist na križ prikovan uzvišen kao žrtva pomirnice za naše grijeha, tako i mi koji njemu pripadamo istinsko uzvišenje možemo doživjeti samo ako s Kristom prikovani na križ živimo i umiremo za njegove vrijednosti i za vjeru u njega.

Rujan nas zato podsjeća da na našim počecima ne zaboravimo dvije duboko duhovne stvarnosti: križ u kojem je naš život i Gospu u kojoj je naša nada. Ako svoje početke povjermimo Mariji, onda i naši svršetci po križu mogu biti blagoslovljeni, a naš će život, unatoč svim mogućim poteškoćama, biti svjedočanstvo vjere svijetu koji je prečesto ogrezao u nevjeri, mlakosti i beznađu. Zato ovih dana, dok se penjemo Križevcem i Podbrdom te drugim svetim brdima na kojima nas čekaju Raspeti Gospodin i njegova Majka, molimo se da mikrofon kojim je Charlie Kirk svjedočio vjeru u Krista preuzmu novi glasovi kršćanske svijesti koji će mlade duše spašavati iz vrtloga zlih ideologija jednakom dubinom misli, snagom izričaja i ljepotom govorničkog umijeća. ■

Budite, dječice, moje ispružene ruke

Foto: Arhiv ICMM

Poruka, 25. kolovoza 2025.

„Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji! Vi ste izabrani jer ste se odazvali, stavili u praksu moje upute i ljubite Boga iznad svega. Zato, dječice, svim srcem molite da bi se ostvarile moje riječi. Postite, žrtvujte se, ljubite iz ljubavi prema Bogu koji vas je stvorio i budite, dječice, moje ispružene ruke ovom svijetu koji nije upoznao Boga ljubavi. Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu.“ (S Crkvenim odobrenjem)

„Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji!“

Kad naslonimo uho na ove Gospine riječi, osjećamo njezino nježno majčinsko srce, radost i ljubav prema svojoj djeci. Gospa toliko voli svoju djecu da joj nije dovoljno reći samo „draga djeco“. Kao majka iz koje zbog radosti same izvire riječi „Sunce moje, anđele moj, zlato moje!“ tako i Gospa: „Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji!“

Reći ćemo, kako to da nas Gospa toliko voli, a mi smo slabi i grješni? To je zato što Gospina ljubav nije slaba kao naša. Njezina ljubav ne ovisi o nama i o našem ponašanju. Da ovisi o nama, onda bi nas voljela kad smo dobri, a prestala bi nas voljeti kad pogriješimo. Na našu sreću nije tako. Naše slabosti i grješnost nisu prepreka njezinoj ljubavi nego su razlog da nas još više voli i da nam bude još bliža. Slično je to majci koja uvijek voli svoje dijete, ali kad mu nije dobro, kad je bolesno, još više ga voli i još se više za nj brine.

„Vi ste izabrani jer ste se odazvali, stavili u praksu moje upute i ljubite Boga iznad svega.“

Gospa kaže: „Vi ste izabrani jer...“ Nekako bi se očekivalo da je drukčije trebala reći: Nakon što ste izabrani, vi ste se odazvali, stavili ste u praksu moje upute, ljubite Boga iznad svega.

No Gospa je ipak rekla: „Vi ste izabrani jer...“ Ovakav poredak Gospinih riječi mogao bi značiti sljedeće: Izabrala sam vas, jer sam vjerovala u vas, jer sam osjećala da ćete se baš vi odazvati, da ćete baš vi staviti u praksu moje upute i da ćete baš vi ljubiti Boga iznad svega. Kao da nam ovim riječima želi odati priznanje i reći: Nisam pogriješila, dobru sam odluku donijela što sam baš vas izabrala.

Naravno, ostaje krupno pitanje: Odnose li se ove Gospine riječi na mene? Dok je izgovarala ove riječi, na koga je mislila? Je li i na mene?

„Zato, dječice, svim srcem molite da bi se ostvarile moje riječi. Postite, žrtvujte se, ljubite iz ljubavi prema Bogu koji vas je stvorio i budite, dječice, moje ispružene ruke ovom svijetu koji nije upoznao Boga ljubavi.“

Nakon što nam je odala priznanje, Gospa pred nas stavlja novi zadatak: Da joj pomognemo kako bi se ostvarile njezine riječi, njezina misija zbog čega već 44 godine dolazi k nama. Pet je načina kako se mogu ostvariti njezine riječi i planovi: a) Moliti svim srcem; b) postiti; c) žrtvovati se; d) ljubiti; e) biti njezine ispružene ruke prema svijetu.

Moliti svim srcem.

Molimo i neka nam nakana bude: Da se ostvare Gospine riječi i Gospina misija. Molimo svaki dan na ovu nakanu. Svim srcem. Za Gospu.

Postiti.

Postimo na nakanu: Da se ostvare Gospine riječi, njezini planovi i želje. Srijedom i petkom. Srcem. Za Gospu.

Žrtvovati se.

Kako? Otići ću na Brdo ukazanja i(li) na Križevac i moliti s nakanom: Da se ostvare Gospine riječi. Učinit ću nešto što mi inače nije lako. Baš to. Otići ću do osobe s kojom nisam u dobrim odnosima. Žrtvovat ću se. Zbog Gospe. Odnijet ću dar nekoj osobi koja je siromašna ili stara. Otići ću u bolnicu posjetiti bolesne ili u starački dom... Jest mi teško, ali zbog Gospe ništa mi nije teško.

Ljubiti.

Koga ljubiti? Nakon nekoliko riječi saznajemo koga: Svijet, tj. ljude, i one – još više one! – koji nisu poznali Boga ljubavi.

S kojim motivom? Iz ljubavi prema Bogu koji nas je stvorio. Drugim riječima: Iz zahvalnosti prema Bogu. Jer Bog je stvorio i nas i njih – sve. Njegova ljubav je kao sunce koje uvijek sja i koje svima sja: I dobrima i lošima, i nama i njima. Tko je dobar,

a tko loš? Ne bi bilo pametno da prebrzo donesemo sud kojoj grupi mi pripadamo. Biti Gospine ispružene ruke prema svijetu.

Zašto? Zato što ovaj svijet nije upoznao Boga ljubavi. I zato što tom svijetu Gospa želi pokazati ljubav, ali to može i to želi preko nas, preko mene i tebe. Jer taj svijet Gospa želi spasiti, želi mu pomoći da upozna Boga ljubavi. Zašto Gospa to želi? Jer je majka – jer ljubi i trpi. Jer smo i mi, ali i drugi, njezina ljubljena djeca.

Ljubav je takva. Samo ljubav može trpjeti zbog drugih, kad drugi ne idu u dobrom smjeru. Možemo zamisliti koliko Gospa trpi zbog svijeta koji nije upoznao Božju ljubav i koji je daleko od Boga... Možemo zamisliti koliko mu želi pomoći...

Možda nam Gospine riječi s početka poruke „Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji!“ govore još nešto. Kao da nam želi reći: „Vas sam izabrala! Vi ste moja nada, samo vi! Bez vas ne mogu pomoći svijetu, mojoj djeci koja su daleko od mene, od Božje ljubavi, od moga Sina.“ Kao da nam ovim toplim riječima želi reći: „Pomozite mi! Molim vas pomozite mi! Budite moje ruke da dođem i do one moje djece koja nisu upoznala Boga ljubavi!“

Kako nas ove Gospine riječi podsjećaju na majku čije je dijete krenulo zlim putem, upalo u drogu ili nešto drugo, pa iste ili slične riječi govori svome drugom sinu ili kćeri u nadi da će joj pomoći da spomenuto dijete spasi, da ga vrati s pogriješnog puta!

A mi? A ja? Kakva je naša, kakva je moja ljubav? Dokle dopire? Samo do mene odnosno dokle dopiru moje potrebe? Samo dokle dopiru potrebe moje obitelji? Ili možda još malo dalje...

Od 25. kolovoza 2025. (otkad smo primili ovu Gospinu poruku) pa nadalje vidjet će se na koga se odnose Gospine riječi: „Vi ste izabrani jer ste se odazvali...“ ■

Priredio: Framaš

BORBA ZA kulturu ljubavi

Paula
Tomić

Sve nas je iznenadilo ubojstvo Charlieja Kirka, čovjeka koji je svojim životom svjedočio snagu vjere, obitelji i domovine. Bio je glas mladih, branitelj slobode i kršćanskih vrijednosti. Protivio se i bio je jedan od najglasnijih protivnika woke ideologije/kulture, radikalnog feminizma, političke korektnosti i kulture isključivanja (cancel culture). Zastupao je tradicionalne, obiteljske, kršćanske i konzervativne vrijednosti oštro se suprotstavljajući pobačaju, istospolnim brakovima i transrodnim pravima. Zalagao se također za strogu imigracijsku politiku, odnosno provođenje američkih zakona na granici suprotstavljajući se ilegalnim migracijama koje ugrožavaju si-

gurnost, ekonomiju i američki identitet.

U trenutku kad su ga upucali, govorio je o povezanosti između ubojica i rodnog (transgender) poremećaja. Već ranije brojne znanstvene studije pokazale su kako je veliki broj zločina i nasilja, te različitih zlostavljanja i perversija u puno većem postotku počinjen od strane transgender osoba u odnosu na zdravu populaciju. Ali mein stream mediji o tome suglasno šute provodeći kulturu isključivanja, u kojoj se ništa negativno ne može reći protiv LGBT+ lobija.

Porast psihičkih oboljenja

Posljednjih godina u Italiji i diljem svijeta alarmantno je porastao broj djece i adolescenata koji pate od psihijatrijskih po-

remećaja. Podatci govore sami za sebe: između 2018. i 2024. godine, prema podacima Instituta Gaslini u Genovi, posjeti hitnoj pomoći zbog mentalnih poremećaja među vrlo mladim ljudima su se učestvostručili.

Postoji nekoliko razloga zbog čega se ovi psihijatrijski poremećaji šire među mladima. Luciano Tovaglieri, talijanski nacionalni tajnik IGNIS-a, navodi ih nekoliko:

- brzo propisivanje psihotropnih lijekova bez da se došlo do korijena problema.
- trivijalizacija ovisnosti o 'lakim drogama', jer ne postoje bezopasne droge: sve oštećuju mozak, posebno u mladoj dobi, kada neurološki razvoj još nije završen.

- strah od zaraze za vrijeme covida koji je izolirao djecu, lišavajući ih ljudskog kontakta bitnog za rast.
- toksične poruke: televizija, pornografija, elitistički uzori tj. degradirano kulturno okruženje. Televizija i mainstream mediji stalno predlažu površne i destruktivne modele, dok pornografija - dostupna od djetinjstva zahvaljujući pametnim telefonima - iskrivljuje percepciju seksualnosti, odnosa i sebe. To nisu sporedni detalji: to su istinski destabilizirajući agensi koji djeluju na krhku psihiu mladih ljudi.
- kriza obitelji. Ako dijete ne odrasta u jezgri koja štiti i usaduje sigurnost, vjerojatno će razviti duboke nesigurnosti koje će ga pratiti u adolescenciji i odrasloj dobi. Raspad tradicionalne obitelji, potaknut društvenim i zakonodavnim modelima koji potkopavaju njezinu ulogu, lišava nove generacije prve i najprirodnije psihološke podrške.
- gubitak identiteta: mlada osoba koja ne zna tko je, koja ne poznaje svoje korijene, koja ne osjeća pripadnost narodu, vjerskoj ili kulturnoj tradiciji, neizbježno odrasta dezorijentirana. Tome se danas dodaje rodna i homoseksualna propaganda, koja dodatno zbunjuje mlade ljude oko temeljnih pitanja poput spola i osobnog identiteta. Adolescent koji više ne zna je li muškarac ili žena, koji je naveden da vjeruje da nije važno voli li muškarca ili ženu, ne pronalazi fiksnu točku, već samo nesigurnost. Ta dezorijentacija potkopava psihološku ravnotežu i dovodi do krhkosti, tjeskobe, depresije, pa čak i stvarnih patologija. Identitet nije sporedni detalj: on je temelj ljudskog bića. Bez njega mladi ne grade ni sebe ni svoju budućnost.
- udaljavanje od svetog. Gubitak identiteta naime prati udaljavanje od duhovne dimenzije. Bez horizonta smisla, djeca odrastaju u praznini koja rađa očaj. Društvo koje uklanja Boga i svodi čovječanstvo na potrošača robe i slika neizbježno stvara zbunjenost. Kada su predložene vrijednosti isključivo materijalističke: uspjeh, estetika, novac, život postaje besciljno putovanje, a psihološka krhkost se pretvara u bolest.

Svijet nije daleko od nas

Ako mislimo kako je ova stvarnost daleko od nas, jako se varamo. Naime, domovi za nezbrinutu djecu pokazuju kako je sve više djece na smještaju toliko psihički razoreno da već iako maloljetni,

moraju biti pod medikamentoznom terapijom. Zajednice za ovisnike, poput Cenacola ili Milosrdnog Oca u Međugorju, počeli su primati mlade sa psihičkim poremećajima jer su oni postali neizostavna posljedica uzimanja opijata. I zajednica za žene Majka Krispina bilježi veliki broj upita za smještaj upravo mladih osoba s psihičkim poremećajima.

Društvo u cjelini pokazuje da je čovjek doista u krizi u svakom pogledu. Korijen svih ovih poremećaja je temeljna kriza identiteta. Identitet označava doživljaj vlastitog „ja“. Predstavlja pojam koji pojedinac ima o samome sebi i kontinuiranom postojanju vlastite ličnosti, čije se bitne karakteristike ne mijenjaju s obzirom na vrijeme, mjesto ili situaciju u kojoj se nalazi.

Društvo u cjelini pokazuje da je čovjek doista u krizi u svakom pogledu. Korijen svih ovih poremećaja je temeljna kriza identiteta. Identitet označava doživljaj vlastitog „ja“. Predstavlja pojam koji pojedinac ima o samome sebi i kontinuiranom postojanju vlastite ličnosti, čije se bitne karakteristike ne mijenjaju s obzirom na vrijeme, mjesto ili situaciju u kojoj se nalazi.

Vrijeme devijacija

Liječnici psiholozi se slažu u tome da živimo u *vremenu devijacija*. Čovjek je došao do točke da je narušen emocionalno, psihički i biološki i to nepovratno, do točke gdje i medicina više ne može pomoći da se dođe do izlječenja, nego samo da se donekle, pod lijekovima, stanje čovjeka drži donekle pod kontrolom. Bolestan čovjek stvara bolesne odnose, sebične odnose, jer takav bolstan, devijantan čovjek, nije sposoban živjeti zrelo ljubav sebedarja drugome. Onu ljubav koja će biti njegova karta za vječnost.

Fra Slavko Barbarić, pedagog i psihoterapeut, bi sve ove razloge nazvao *kriva dijagnoza*. Name, on kaže: „Svi mi vrlo lako dajemo ocjenu samih sebe ili drugih, riječima: 'nema živaca, srdit je, nepristupačan, zatvoren, nestrpljiv, uvredljiv, razdražljiv, rastresen,...' Shvatio sam da u sličnim stanjima zaboravimo da je ipak najčešći razlog svim gore navedenim stanjima – nedostatak ljubavi! Jer kad nekoga ljubim, onda imam

vremena, pažljiv sam, nasmiješen, suosjećajan...“ Za fra Slavka je tako stanje ljubavi istodobno i put mira, razumijevanja i praštanja. A stanje ne ljubavi je put uništavanja i pojedinaca i drugih. Za njega je sposobnost čovjeka da ljubi, automatski i glavni lijek protiv psihičkih i mnogih tjelesnih bolesti.

Gospa sve to zna bolje nego mi. Zna da je ključ našeg zdravlja na svim razinama svjesnost o tome tko smo (naš identitet) i spoznaja o tome da smo ljubljani i željeni. Kad kaže u zadnjoj poruci „Draga djeco, dječice moja, ljubljani moji!“ – ona nas podsjeća tko smo - da smo djeca Božja, da smo djeca Njezina i da smo nadasve ljubljani! Kaže da nismo slučajni, nismo greška, nismo zbrka, nego smo izabrani, kako bi bili ljudi ljubavi koji poznaju Boga ljubavi i kako bi njegovu poruku ljubavi nosili onima koji Boga ljubavi nisu upoznali. Baš kao i Charlie Kirk.

Zato, za kraj, u skladu s porukama i kršćanskoj aktivnosti koju je živio Charlie, zapitajmo se kako mi možemo nastaviti širiti njegovu i Gospinu poruku. Katolički politički analitičar Bruno Rukavina nudi tri primjera:

„1. Boriti se za istinu, neovisno o tome koliko cijeli svijet govori da si u krivu. Ako znaš da je nešto istina, imaš dokaze i argumente na svojoj strani te se vodiš razumom i duhom, tko ti može stati na put? Čak ako ti i oduzmu život kao što su Charlieju, tvoje riječi će nastaviti živjeti, kao i njegove.

2. Otvoriti i poticati dijalog, komunikaciju i debate kao što je to radio Charlie Kirk te nikad ne izgubiti misao da su nasuprot nas ljudi, djeca Božja, sa svojim pogledima, iskustvima, potrebama i željama koji su u mnogočemu jednaki nama. Cilj ubojstva je možda i bio na političkoj razini zatvoriti dijalog u takvom formatu stoga je baš suprotno potrebno više Kirkizacije.

3. Molitva, meritokracija, poduzetništvo i rad na vlastitom uspješnom postojanju unutar Vaših zajednica (a temeljna je obitelj).

Politički suparnici (i ubojica) riješili su se jednog Charlieja Kirka, a dobiti će ih možda na tisuće jer je njegova smrt dokaz da je možda u mnogočemu bio upravo te je u svojoj potrazi i vječnom dijalogu za istinom inspirirao i motivirao mnoge.“

Budimo i mi kao Charlie Kirk, budimo i mi Gospine ispružene ruke ovom svijetu koji nije upoznao Boga ljubavi i zato postaje sve više poremećen i bolstan. ■

S KRUNICOM IMAMO BUDUĆNOST

U Međugorju su se u ljetnim mjesecima tijekom cijelog dana mogli susresti brojni hodočasnici. Odlazili bi na brda, pristupali bi sakramentu ispovijedi, sudjelovali bi u molitvama i u misnim slavljinama. Osobito su bili zapaženi dolasci onih iz Hrvatske te hrvatskih iseljenika, koji bi barem jedan dan godišnjeg odmora proveli u Međugorju. Među njima smo susreli Matu i Jelicu Sučić, koji dolaze iz Prisoja.

„Doživio sam Kraljicu Mira kao svoju majku. Ona je probudila vjeru u meni od 1981. godine. Do tada nisam bio neki vjernik, a od tada čvrsto vjerujem u Oca nebeskoga i u našu nebesku Majku“ rekao je Mate. Ovi supružnici molitvu krunice preporučuju svima: „Dok molimo krunicu, ništa nije izgubljeno, dok je nosimo i vjerujemo u Oca nebeskog u svoju nebesku Majku imamo pred sobom budućnost. I sve je lakše.“ ■

OBITELJ ŽAJA ŠOLA: OVDJE LIJEČIMO RANE I OSLOBAĐAMO SE GRIJEHA

U Međugorje su na dnevno hodočašće nakon Velike Gospe došle dvije obitelji nastanjene u Zagrebu, ali je zapravo obitelj Žaja stigla iz Šibenika, a obitelj Šola iz Tomislavgrada, gdje su bili na godišnjem odmoru.

Malene curice će reći da im se sviđaju štandovi na kojima kupuju krunice. One malo starije će dodati kako im se sviđa što se tu ukazala Majka Božja, što se moli puno krunica i slavi misa. „Kad sam bila manja, krunica mi je bila dosadna, a sada mi se sviđa.“ Sviđa im se crkva i ozračje koje je u Međugorju posebno. „Brdo ukazanja ima posebno ozračje, molitva i vjera nas privlači“ rekla je mama Mia Žaja.

„To je posebno iskustvo pa smo odlučili ponoviti“, dodala je priznajući kako im je bilo prilično naporno penjati se uz brdo. Naglasila je kako im vjera svima puno znači te da je ipak suprug više u vjeri. A on je rekao: „Sad smo tek drugi put ovdje u svojih 39 godina. Ali nastojat ćemo dolaziti svake iduće godine jer doći kod Marije posebno je iskustvo. Iskustvo koje liječi rane i grijehe pa bih svima savjetovao, posebno mladim obiteljima da što više dolaze u Međugorje. Kroz cijelu godinu obećavaš Mariji i Isusu da ćeš nešto napraviti i to je bio prvi korak da dođemo ovdje, da pokušamo svoju obitelj privesti Mariji jer je to posebno važno u životu, mislim da ćemo u tome uspjeti.“

Marko Šola je kazao: „Prošle smo godine bili na Mladifestu. Bilo je predivno. Ove godine nismo mogli doći na Festival mladih, ali sviđa mi se cijeli koncept u Međugorju, molitva na brdima, ispovijed... Najviše mi se sviđa mir koji dobivamo ovdje i ta bliskost Mariji, to mi najviše treba. Stoga kad god smo u BiH dođemo u Međugorje.“ ■

PROMJENA SATNICE MOLITVENOG PROGRAMA U MEĐUGORJU

Od ponedjeljka 1. rujna mijenja se satnica molitvenog programa u Međugorju. Većernji molitveni prosati. Molitva krunice na Podbrdu bit će nedjeljom u 14 sati, a križnog puta na Križevcu petkom u 14 sati. Klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu utorkom i četvrtkom bit će u 19 sati, a subotom u 21 sat. Čašćenje Kristova križa je petkom od 19 do 20 sati. ■

NOVI KIP KRALJICE MIRA U ŠPANJOLSKOJ

Povodom svetkovine Velike Gospe, Bratovština Gospinih suza iz mjesta Guadix u Granadi, pokrajini Andaluzija u Španjolskoj postavilo je novi kip Kraljice Mira, djelo poznatog umjetnika Josúa Antonija Navarra Arteage.

Umjetnikovo djelo temelji se na slici KRALJICE MIRA koju je naslikao Carmelo Puzzolo, a koja se nalazi u Žutoj dvorani (Dvorani sv. Ivana Pavla II.) u Međugorju. Dvometarski kip napravljen je kako bi vjerno reproducirao Gospin izgled onako kako su ga opisali međugorski vidici.

Kip se ističe svojom jednostavnošću i pet jedinstvenih atributa koje nosi: pet malih kamenčića koji simboliziraju pet duhovnih načela Međugorja: dnevna molitva (posebno krunica), često sudjelovanje u euharistiji, čitanje Svetog pisma, post i mjesečna ispovijed.

Članovi Bratovštine su kip Kraljice Mira donijeli u Međugorje, nosili su ga do druge postaje radosnih otajstava na Brdu ukazanja do mjesta gdje je drveni križ kao oznaka mjesta na kojem je Marija Pavlović Lunetti 26. 6. 1981. dobila Gospinu poruku: „Mir, mir, mir – i samo mir. Mir treba zavladati između čovjeka i Boga i između ljudi.“ i tamo ga je njihov svećenik posvetio i blagoslovio.

Kip će biti izložen na štovanje u crkvi Svetog Augustina u Guadixu, kao odgovor na poziv biskupa Francisca Jesúa Orozca na molitvu za mir u svijetu. Cilj Bratovštine je također promovirati godišnje hodočašće u Međugorje, koje se smatra prilikom za osobni susret s Kristom i duhovnu obnovu. ■

VELIKA GOSPA U MEĐUGORJU: ŽIVITE ZA BOŽJU SLAVU

Na blagdan Uznesenja Marijina na nebo ili Veliku Gospu, u petak 15. kolovoza 2025., brojnim dolaskom domaćih hodočasnika iz okolnih župa, okolnih krajeva i župljana, Međugorje je pokazalo koliko je ovdašnjim ljudima u srcu vjera i ljubav prema Gospi.

I prijašnjih dana devetnice za Veliku Gospu, mogli su se po cestama i stazama primijetiti hodočasnici koji pješače ili biciklare prema Međugorju, ipak najbrojniji hodočasnici su bili oni koji su na samu svetkovinu po noći s molitvom i krunicom pristizali u Međugorje od najranijih jutarnjih sati. Mnogi od njih su odmah pohodili i Brdo ukazanja, a zatim se spuštali do crkve sv. Jakova na jutarnje mise koje su slavljene od 6, 7, 8, 9, i 11 sati, uz mogućnost za sakrament ispovijedi. Prizori oko crkve s brojnim kolonama mladih bili su posebno dirljivi jer su svjedočili o jednom katoličkom odgoju i vjeri koja je protkana i u sljedeće generacije.

Prije svete mise u 6 sati ujutro, u samo svitanje, skoro sve klupe ispred vanjskog oltara su bile popunjene hodočascima koji su po noći hodajući došli u Međugorje. Svetu misu je predslavio fra Jure Barišić. Slično je bilo i na svim jutarnjim misama, sa velikim brojem mladih hodočasnika i obitelji s djecom. Misu u 7 sati slavio je fra Josip Stanić, u 8 sati slavio je fra Karlo Lovrić, u 9 sati slavio je fra Antonio Primorac, a župnu misu u 11 sati slavio je fra Marin Mikulić. Svi su predslavitelji ohrabрили vjernike da razmišljaju o prolaznosti života i materijalnog svijeta, jer nam Gospino uznesenje pokazuje vječnu slavu koja je cilj našeg postojanja i života ako ga proživimo ljubeći.

I tokom cijeloga dana, hodočasnici su u molitvi pohodili Brdo ukazanja, a najviše ih se okupilo na svečanom svetom misnom slavlju u 19 sati koje je na vanjskom oltaru predslavio fra Ivan Slišković koji je također pozvao vjernike da se više boje duhovnog virusa (grijeha) koji ubija dušu, od virusa koji ubijaju samo tijelo.

Pjevanje na misi sa prigodnim marijanskim pjesmama i himnima je animirao veliki župni zbor pod ravnanjem s. Irene Azinović.

Kako je vidljivo iz medijskih izvještaja posebno svečano blagdan Velike Gospe proslavljen je i u ostalim marijanskim svetištima u BiH: od Gospe Olovske u Olovu, Gospe od Kondžila u Komušini i crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Širokom Brijegu, a isto tako i brojnim marijanskim svetištima u Hrvatskoj. To je još jedan lijepi izraz vjere u Onu kojoj se naš narod od davnine moli i Njezin zagovor traži, baš onako kako govori ISPOVIJEST VJERE HRVATA KATOLIKA:

Čvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj krsni savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjedovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi. Svoju odluku polažem u Bezgrešno Srce Presvete Bogorodice Marije. Najvjernija odvjetnice, na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom. Amen.

Ova Ispovijest vjere bila je sastavljena 1979. prilikom proslave Branimirova Jubileja kada se slavila 1100. obljetnica prvoga međunarodnog priznanja Hrvatske od Pape Ivana VIII. 879. god. Hrvatski su biskupi preporučili svim hrvatskim vjernicima da je mole svakoga dana. ■

MARIJANSKI ZAVJET ZA DOMOVINU – KORACI VJERE OD MOSTARA DO MEĐUGORJA

U četvrtak 21. kolovoza 2025. hodala se ruta 11. Marijanskog zavjeta za domovinu koja ide od Mostara do Međugorja. Uz branitelje, mlade i hodočasnike, hodali su i članovi Udruge 40 Dana za život Mostar koji su ponosno nosili njihovu zastavu uz zastavu zavjeta – znak molitve, žrtve i zajedništva za domovinu, branitelje i nerođene živote.

„Posebna milost bila je i prisutnost relikvija blaženog Alojzija Stepinca, pastira i mučenika čije nas riječi i danas hrabre u borbi za život i vjeru. Ovaj zavjet nije samo hod – on je molitva za duhovnu i moralnu obnovu naroda, za one koji su branili domovinu i za nerođene čiji život tek treba procvjetati. Neka nas Gospodin po zagovoru Blažene Djevice Marije i blaženog Alojzija Stepinca učvrsti u vjeri i ljubavi prema životu i domovini.“ – poručili su učesnici hodočašća. Zavjetno hodočašće „Marijanski zavjet za Domovinu“, 11. u nizu, završilo je u srijedu 27. kolovoza 2025. zahvalnim euharistijskim slavljem koje je u katedrali Gospe Velike u Dubrovniku predvodio predsjednik i duhovnik Udruge „Bratovština Marijanski zavjet za Domovinu“ o. Ivan Ike Madurić. Jedanaesto hodočašće „Marijanski zavjet za Domovinu“ krenulo je 14. lipnja iz Osijeka i nakon 75 dana stiglo je do posljednje postaje. Uz glavnu rutu vjernici su sudjelovali u hodočašću putem priključnih ruta. Relikvije bl. Alojzija Stepinca koje su nošene na hodočašću, za ovu prigodu je dao izraditi i ustupio ih hodočascima zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša, a 5. lipnja preuzeo ih je predsjednik i duhovnik bratovštine o. Mandurić. ■

U Međugorju održan treći koncert klapa humanitarnog karaktera „Klape na kršu“

Treći koncert klapa humanitarnog karaktera „Klape na kršu“ u organizaciji klapa Concordia i Mir iz Međugorja održan je u subotu, 30. kolovoza, u Dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju jer zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta nije bilo moguće nastupiti u Hercegovačkom selu, kako je bilo planirano.

Na koncertu je nastupilo 13 klapa: Trebižat iz Čapljine (m) s pjesmama „Došli smo ti, Majko draga“ (fra S. Vasilj, obr. I. Kaleb) i „Ratnici svjetla“ (M. P. Thompson, obr. T. Čičerić); Jela iz Kruševa (ž) s pjesmama „Sva si lijepa, Marijo“ (Tradicionalna) i „Jemala sam dragoga“ (Narodna); „Providenca“ (m) s Gradine, iz Čitluka i Međugorja s pjesmama „Divici Mariji“ (M. Marulić – Š. Marović) i „Projden kroz pasike“ (Narodna); Liron (ž) iz Mostara s pjesmama „Molitva za more“ (V. Bonačić) i „Baba yetu“ (C. Tin); Dobrkovići (m) iz Dobrkovića s pjesmama „Ako si legla spat“ (J. Hatze) i „Zaspalo je siroče“ (Narodna); Galluna (ž) iz Imotskoga s pjesmama „Zdravo, Tilo“ (obr. M. Demović) i „Zemlja dide mog“ (V. Barčot – I. Cetinić, obr. M. i E. Flego); Ero iz Mostara (m) s pjesmama „Oj, djevojko, draga dušo moja“ (Narodna, obr. T. Sušac) i „Odvila se zlatna žica“ (Tradicionalna, obr. V. Dragojević); Lipa (m) iz Vinkovaca s pjesmama „Uvik ću te svojom zvati“ (a cappella) i „Oči u oči“ (uz pratnju gitare); Banderija (m) iz Zagreba s pjesmama „O, Marijo Majko“ (Napjev iz Rogotina, obr. J. Čaleta) i „Zbogom oče, majko“ (Narodna, obr. D. Fio); Lakrima (ž) iz Mostara s pjesmama „Gospe, ribara težaka“ (N. Krpetić, obr. don D. Filipović) i „Moj dida i ja“ (M. P. Thompson, obr. M. Čačija); Krunik (m) iz Krunika s pjesmama „Tebe tražim“ (A. Mateljan – Š. Marović) i „Dalmatino moja“; Mir (ž) iz Međugorja s pjesmom „Jubavi, ufanje veliko“ (Tradicionalna, obr. R. Kraljević) te Concordia (m) iz Međugorja s pjesmom „O, mila Majko nebeska“ (obr. Ž. Ključec). Klape su posjetiteljima koncerta darovale pjesmu, a posjetitelji su uzvratili dobrovoljnim prilozima za Humanitarnu udrugu „Marijine ruke“ koja već nekoliko godina pomaže potrebitima u hrani i ostalim potrepštinama po cijeloj Hercegovini. Udruga je osnovana u srpnju 2016. godine u Međugorju.

Na kraju je nazočnima u ime organizatora zahvalio fra Josip Stanić, župni vikar u Župi Međugorje koji je kazao kako „čovjek postaje ispružena Božja ruka kad uspostavi sklad s Bogom. I duhovna dimenzija ovoga koncerta nešto je veliko i lijepo te nas poziva da u svojim svagdanima nastavimo živjeti i širiti ljepotu.“ (kta). ■

Statistike za kolovoz

Broj podijeljenih sv. pričesti: 350 000
Broj svećenika koncelebrana: 8077 (260 dnevno)

U Rimu održan 26. međunarodni mariološko-marijanski kongres

„Jubilej i sinodalnost: Crkva marijanskog lica i prakse“ („Giubileo e Sinodalità: una Chiesa dal volto e dalla prassi mariana“) bila je tema dvadeset i šestog međunarodnog mariološko-marijanskog kongresa, koji je organizirala Papinska međunarodna marijanska akademija (PAMI) od 3. do 6. rujna na Papinskom sveučilištu Antonianum u Rimu. Na kongresu je sudjelovalo oko šest stotina stručnjaka s četiri kontinenta.

Hrvatski mariološki institut od osnutka 1974. godine redovito i u zapaženom broju sudjeluje na međunarodnim mariološko-marijanskim kongresima, koje organizira PAMI u različitim (marijanskim) mjestima. Podsjetimo – spomenuti hrvatski Institut organizirao je mariološko-marijanski kongres u Međugorju prije 3 godine te prije godinu dana objavio Zbornik radova s tog Kongresa.

U hrvatskoj sekciji sudjelovalo je četrnaest članova Hrvatskoga mariološkog instituta s ukupno jedanaest izlaganja, u kojima se promišljalo o marijanskom identitetu i praksi Crkve. Hrvatske sudionike kongresa je na poseban način ugostio gvardijan Međunarodnog zavoda Antonianum fra Miljenko Šteko.

Prvoga dana kongresa bilo je svečano otvaranje, a drugog i trećeg dana bila su plenarna izlaganja, zadnjeg dana 6. rujna susret je završio audijencijom s papom Lavom XIV. koji je zahvalio svim prisutnim znanstvenicima okupljenim u Rimu na četverodnevnom proučavanju uloge Blažene Djevice Marije u životu Crkve. Papa je istaknuo da Marija svojim primjerom „ne prestaje otvarati vrata, graditi mostove, rušiti zidove i pomagati čovječanstvu da živi u miru i skladnoj različitosti

Papa je u svom govoru naglasio dvije biblijske kategorije koje su oblikovale rad Kongresa, jubilej i sinodalnost, te ih povezao s poslanjem Marije. Nazvao ju je „ženom jubileja“, jer uvijek ponovno započinje od slušanja Božje riječi, te „ženom sinodalnosti“, jer je potpuno uključena u djelovanje Duha Svetoga koji okuplja razdvojene i stvara zajedništvo.

Zaključujući svoje obraćanje, Papa Lav XIV zahvalio je Papinskoj akademiji na njezinu doprinosu Crkvi u promicanju Marije kao „puta susreta i dijaloga među kulturama“, nakon čega je susret završio molitvom Zdravo Marije.

MEDUGORJE NA MARIJANSKOM KONGRESU

Na Marijanskom kongresu predstavljen je i kratki film o Romanu Magnaniju, čovjeku čiji je život nakon osobne tragedije duboko obilježen iskustvom obraćanja u Međugorju i Gospinom ljubavlju. Iza filma je Magnani interpretirao nekoliko svojih pjesama posvećenih svojem susretu s Gospom i s Međugorjem te o svom putu vjere koji je započeo upravo u Međugorju. Film je djelo autorice Marije Jerkić i nastao je u produkciji Informativnog centra Mir Međugorje. ■

Novi predsjednik Mađarske biskupske konferencije mons. János Székely već 40 godina hodočasti u Međugorje

Mađarska biskupska konferencija na redovnom jesenskom zasjedanju u Máriapócsi izabrala je u srijedu 3. rujna novo vodstvo za narednih pet godina. Za predsjednika je izabran biskup Szombathelya János Székely. Novi predsjednik, biskup János Székely, rođen je 7. lipnja 1964. u Budimpešti. Studirao je u Rimu na Papinskom orijentalnom institutu, gdje je stekao magisterij znanosti iz biblijskih znanosti. Pastoralno je djelovao kao kapelan i župnik u Budimpešti te kao duhovnik u centralnom sjemeništu. Bio je rektor crkve trajnog klanjanja u Budimpešti i župnik u Ostrogonu, predavao na Teološkom fakultetu Katoličkog sveučilišta te bio rektor „Altior Schola Theologica Strigoniensis“.

Za pomoćnog biskupa Ostrogonsko-budimpeštanske nadbiskupije imenovan je 2007., a biskupski red primio je 5. siječnja 2008. U biskupskoj konferenciji bio je predsjednik Komisije „Caritas in veritate“, zadužen za pastoral Roma te ravnatelj Nacionalnog instituta za misionarsku formaciju Roma. Od 2017. je dijecezanski biskup Szombathelya.

Biskup Székely često je dolazio u Međugorje, a prvi njegov dolazak bio je 1985. godine kada je još bio bogoslov. „Tada je Međugorje bilo siromašno mjesto, ali puno vjere i ljubavi“, kazao nam je jedne prilike, a kada je postao svećenik, dolazio je s više hodočasničkih skupina. Posebna su bila i hodočašća vlakom.

„U Međugorju je naša Majka i uz Nju je uvijek prisutan mir. To je tajna Međugorja. Ovdje se ljudi ispovijedaju“, kazao je mons. Székely ističući ulogu Međugorja u evangelizaciji: „Povijest je uvijek u ruci Božjoj. Nikad to ne smijemo zaboraviti. Možda će jednoga dana čovječanstvo u Europi priznati da smo grešni. I zato dolazimo u Međugorje kako bi se iznova obraćali.“

U njegovoj biskupiji Sambotel žive i Hrvati koji čuvaju svoju tradiciju, kulturu, jezik i molitve na svom jeziku, pa je podsjetio na zajedničku povijest, na borbu protiv Turaka i teško razdoblje 20. stoljeća.

„Preživjeli smo vrijeme komunizma, i mi smo u Mađarskoj imali nekoliko mučenika poput blaženog Štepinca u Hrvatskoj“, rekao je mons. Székely. ■

Zavjetno hodočašće ‘Od Gospe do Gospe’ od Međugorja do Rame

Uoči blagdana Male Gospe, već četvrtu godinu zaredom, započelo je zavjetno hodočašće “Od Gospe do Gospe” – trodnevni hod koji povezuje Međugorje i svetište Gospe Ramske na Šćitu. Skupina od četrdesetak vjernika jučer u jutro je u tišini i molitvi krenula iz Međugorja, noseći u srcu nakane, zahvalnosti i duhovnu snagu.

Ovo zavjetno hodočašće, koje je iz godine u godinu sve brojnije, počinje blagoslovom pred kipom Gospe Kraljice Mira u Međugorju. Ove godine sudionici su najprije zajednički molili kronicu, a blagoslovnu molitvu da put bude sretan i u miru predmolio je fra Karlo Lovrić. U tišini i sabranosti krenuli su potom hodočasnici u trodnevni hod dug oko 100 kilometara. Priča o ovom hodočašću započela je 2022. godine, sasvim spontano, tijekom susreta s hodočascima iz Rame koji su tada pristigli u Međugorje. Jedna jednostavna rečenica jednog od njih – „A zamislite kako bi bilo lijepo da vi dođete nama u Ramu?!“ – snažno je odjeknula među domaćinima. Taj trenutak pokrenuo je razmišljanje i razgovor koji je na kraju prerastao u konkretnu inicijativu.

Zanimljivo je da povezanost Rame i Međugorja datira još iz 1982. godine. Tada su dvojica hodočasnika iz Rame na svom putu stali kod kuće Dinke Juričića, gdje su zatražili čašu vode. Dinin otac ih je ne samo počastio, vodom i hranom, nego i zamolio da se, kad god budu išli, uvijek zaustave u njegovu domu. Ta tradicija je nastavljena do danas, a ove godine

čak 120 hodočasnika iz Rame stiglo je u Međugorje. Povezanost je dodatno učvršćena postavljanjem kipa Gospe Kraljice Mira u Rami, gotovo identičnog onom u Međugorju. Taj kip simbolično predstavlja duhovnu vezu između ova dva mjesta – jedni kreću, drugi dolaze, a svi se sastaju pred Marijinim likom, s istim ciljem – susresti Majku.

Posebna dimenzija hodočašća ogleda se u molitvi. Moliti kronicu kada te bole noge, kada kiša ne prestaje, kada pred tobom stoji sedam kilometara uzbrdice – to nije ista molitva kao u toplini doma ili u crkvi. To je molitva koja mijenja, koja otvara srce. Hodočasnici svakodnevno mole kronicu, pjevaju, razmatraju, ali i međusobno se povezuju. Posebno je dirljivo vidjeti kako se iz godine u godinu broj sudionika povećava, a prosjek godina smanjuje. Ove godine, među hodočascima je četvero djece mlađe od 15 godina, a prosjek starosti sudionika je 30 godina. Dolaze iz Međugorja, Ljubuškog, Kupresa, Splita, Udbine i drugih mjesta – svi s jednim ciljem: susret s Majkom u svetištu Gospe Ramske.

Ovo hodočašće ne završava dolaskom u Ramu. Ono ostaje upisano u srcima, kao trajna uspomena na susret, molitvu i zajedništvo koje nadilazi granice i godine. Neka hodočascima svaki korak bude blagoslovljen, a kao što oni nas nose u svojim molitvama, neka i mi njih ponese u svoje – za siguran dolazak, duhovni plod i snagu da sutra netko nastavi tamo gdje oni stanu. ■

Svakog četvrtka susreti Biblijske grupe za župljane Međugorja

U četvrtak 11 rujna nastavili su se susreti Biblijske grupe za župljane župe svetog Jakova u Međugorju. Susreti se održavaju u prostorijama Radiopostaje Mir Međugorje od 20 sati svakog četvrtka. Iz župnog ureda pozivaju župljane da im se pridruže, a posebno pozivaju i nove članove koji do sada nisu sudjelovali u radu ove grupe da se uključe ove godine, tim više što će se kako su najavili u početku baviti temama koje spadaju pod Uvod u sveto pismo pa su susreti prikladni i za one koji do sad nisu bili, a nema dobne granice za one koji žele sudjelovati. Cilj ovih kateheza je bolje se upoznati s Biblijom, i upoznati župljane s važnosti Božje Riječi te tako potaknuti svakoga na čitanje Biblije, kako osobno, tako i u obitelji. ■

Svaki put kada krenemo stazom križa, **mi smo** na putu svetoga

Svetom misom na Križevcu svečano je proslavljen blagdan Uzvišenja svetog Križa. Na ovom mjestu župljani, od kada je križ izgrađen, već više od devedeset godina slave svetu misu, a posljednjih više od 40 godina nema države na svijetu iz koje hodočasnici nisu dolazili na ovo brdo iznad Međugorja sa svojim molitvama, zavjetima, zahvalama, suzama... I tako svojim, često i bosim, nogama i sa suzama oštri hercegovački kamen pretvaraju u nježne oblutke. Tako je bilo i ove godine. Vjernici sa svojim molitvama idu na brdo, očevi nose djecu u naručju, majke prebiru krunicu... Iako su na Križevcu bili uglavnom domaći hodočasnici iz Hrvatske i BiH, bilo je i inozemnih hodočasnika, a iz hercegovačkih župa hodočasnici su dolazili i pješice kako bi bili na slavlju svete mise na ovom svetom mjestu.

„Svako mjesto gdje se nalazi križ je sveto. I svaki put kada krenemo stazom križa, mi smo na putu svetoga”, poručio im je uvodeći u misno slavlje provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš.

Fra Jozo je u svojoj homiliji kazao kako nas „križ vodi razmišljanju o onome koji je na njemu promijenio svijet”.

„Promijenio je svakog čovjeka koji ga hoće slijediti. U cijeloj povijesti ljudskog postojanja samo je jedan poznat po križu. Samo uz njegovo ime ide križ. Samo je s njim povezano razapinjanje. On sam jest križ! Samo je jedan okrenuo svijet naglavačke. I njegovo ime je Isus. On je provokacija, inspiracija i spasenje ovome svijetu”, kazao je fra Jozo pa dodao da „iako je svijet pun pametnih glava i pun je mudraca ovih ili onih vrsta, pun je filozofa istoka i zapada” kako je jedino Isus pozivao na poniznost, na križ, na ljubav, na posljednja mjesta...

Rekao je fra Jozo i kako je davanje života gubitak koji pobjeđuje te da davanjem čovjek uvijek prima i da povijest

pamti darovatelje, a ne pamti uzimatelje.

„Taj Isus iz Nazareta, taj koji je pribijen na križ ponizio je sam sebe kako bi sišao čovjeku. On „ponizi sam sebe, poslušan do smrti, smrti na križu.” (Fil 2, 6-11). Zbog te poniznosti kaže nam Pavao: „Bog njega preuzvisi i darova mu ime, ime nad svakim imenom, da se na ime Isusovo prigne svako koljeno nebesnikâ, zemnikâ i podzemnikâ.” O kako velika je ta poniznost. „Da svaki koji vjeruje, u njemu ima život vječni.” (Iv 3,13-17) o kako jednostavna je ta formula – postani Isusov prijatelj i imat ćeš vječnost. Ako je Boga poniznost dovela na zemlju, poniznost ga može dovesti i u naš život. Zato, dragi kršćani, vi imate samo jedan jedini put i taj put se zove poniznost”, kazao je fra Jozo Grbeš pa dodao kako je Isus jedini pred kojim prigibamo svoja koljena.

„Kad se klanjamo njemu, onda se ne klanjamo ničemu i nikome drugome! Ni

jednom čovjeku, ni jednoj stvari, ni jednoj vlasti, ni jednoj ideji. Ako se klanjamo drugima, onda nismo njemu! U njegovo ime mi se dižimo, nadamo se, ozdravljamo, opraštamo, oslobađamo od zla, spašavamo... Njegovo ime daje snagu! Po njegovu imenu događa se spasenje. Stoga, zazivajmo ime njegovo”, pozvao je fra Jozo pa se osvrnuo i današnji Psalm 78. u kojem se kaže: „Ne zaboravite djela Gospodnjih”.

„Ne zaboravite njega! Sve možete zaboraviti i svakoga možete zaboraviti, ali nemojte njega! Ni jedna duša ne želi biti zaboravljena. Ovaj križ je tome znak. Da, istina je: Ako njega ne zaboravite, onda nećete niti jednog čovjeka zaboraviti. On nam uvijek daje ljude da na putu ne budemo sami. S druge strane također je istina: ako njega zaboravite, uzalud vam svi oni koje pamтите. Ostat ćemo sami. Najbolnija stvarnost čovjekova života jest ostati sam. Ne osjećati ljubav. Ne biti oprošten. „Nemoj me zaboraviti...” – vapi svaki čovjek. Stoga, dragi prijatelji, nemojmo njega zaboraviti. Ako njega ne zaboravimo onda se u našem ži-

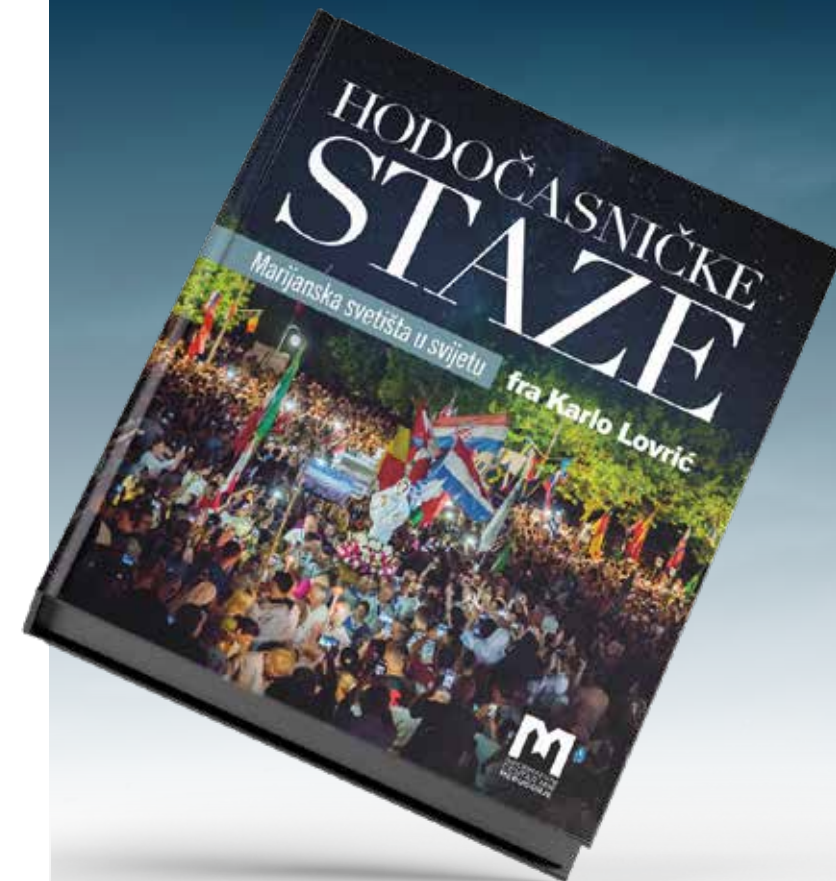
votu sve posloži kako treba. Jednostavna je to formula mudrosti”, kazao je fra Jozo Grbeš pa govoreći kako je križ znak, rekao i kako se na križu dogodilo oproštenje, majčinstvo, predanje...

„Neka nam ovaj križ ovdje na Križevcu i svaki križ, u našem domu ili oko našega vrata, bude znak da slijedimo njega: da postanemo ponizni ljudi, živimo ljubav, opraštamo sve i svakome i kažemo: Gospodine moj, život u tvoje ruke! Ja tebi vjerujem! Mi nemamo kome drugome ići, jer svijet ne oprašta. Svijet mrzi istinu! Govoriti istinu je jako opasno u svim vremenima, a u našem pogotovo! Svijet ubija. Taj svijet je ubio velikog čovjeka Amerike, ubio je Charlja, ubija djecu Izraela i Gaze, ubija djecu Ukrajine, djecu Sudana, Somalije, milijune ljudi diljem svijeta. Na puno mjesta, na svakom dijelu zemlje taj svijet ubija.

Taj svijet koji mrzi istinu je ubio fra Bernardina Smoljana koji je zajedno s pukom Međugorja podigao ovaj križ prije 90-ak godina. Nama je stalno birati u životu, svaki dan, zato izaberimo njega. S njim je čovjek siguran. S njim će nam biti jednostavnije biti ponizan i govoriti istinu. Mi izaberimo njega. Krist je ljubav. Ako njega izaberemo, bit će nam živjeti jednostavno i postat ćemo svjedoci”, kazao je fra Jozo Grbeš, a mnoštvu vjernika na Križevcu na kraju je poručio: „Kad gledate u križ, nemojte zaboraviti ljubav, a sve će vam se ostalo nadodati.” ■

Priredio: Velimir Begić

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Zaljubila sam se u nebo

Ovih smo dana u Međugorju susreli Ružu Lenu Anić, skromnu i dragu ženu koja već dugi niz godina u Međugorje prati hodočasnike iz Italije. Ruža Lena je od 2012. i službeni vodič za Međugorje. Aktivna je vjernica u svojoj župi u kojoj već 25 godina vodi katekizam za djecu školskog uzrasta. U suradnji sa svojim župnikom, koji je i sam više puta bio u Međugorju, organizira molitvene susrete *Cenacolo* sa svetom misom i klanjanjem svakog četvrtka. „Riječi Majke Božje: ‘Da znate koliko vas ljubim, plakali bi od radosti’ prate me uvijek i daju mi snagu da tu poruku širim kako bi je upoznala sva njezina djeca širom svijeta“ – kaže Ruža Lena. Rođena je 8. 9. 1958., na Malu Gospu, u malom mjestu Ribnica, blizu Kruševa, sela pored Zadra. Do svoje 22 godine, odnosno do 1982. godine živjela je u Hrvatskoj, ali je iz političkih razloga prebjegla u Njemačku. Tamo je radila u svijetu mode. U tim krugovima susrela je budućeg muža i s njim se 1985. preselila u njegovo rodno mjesto Porto Potenza Picena, blizu Ancone.

Od malih nogu osjeća Gospinu prisutnost i zaštitu, posebno u onim trenucima kada je trebala donijeti neke važne odluke za svoj život. Jedna od tih je bila kada joj je muž nakon 3 godine veze predložio da se vjenčaju i presele u Italiju. Gospa joj je potvrdila da treba sve ostaviti i otići s njim. I doista, to je za Ružu bio pravi blagoslov, jer ju je odlazak u Italiju izvukao iz svijeta mode, nemorala i svjetovnosti. U Italiji je pronašla divnu novu obitelj u svom mužu i sveskrvi, u župi kojoj pripada te obližnjem Gospinu svetištu u Loretu, a kroz molitvu za svoju sveskrvu doživjela je i svojevrsno obraćenje te je ‘izašla iz svijeta’ i, kako ona kaže, „potpuno se zaljubila u Nebo!“

O tome kako je došlo do toga da ‘radi za Gospu’, Ruža Lena kaže: „Ja ne znam zašto sam vodič za Međugorje, ali kad sad gledam svoj život unazad, vidim kako je to sve već bilo davno planirano od Gospe. Jer ja se nisam trebala roditi, ja sam trebala umrijeti. Rodila sam se u noći s 8. na 9. rujna, bila sam peto dijete i mama je bila pod upalom pluća dok me rađala. Kako je bila tako jako bolesna, a bila je noć, ja sam

se rodila slaba, a oni nisu mogli naći liječnika. Na svu sreću u Zadru je tada bio jedan talijanski liječnik koji je imao penicilin i tako me je s tim antibiotikom spasio. Kako su svi mislili da ću brzo umrijeti, nisu u općini Obrovac niti prijavili moje rođenje, pa su to učinili tek 3. siječnja sljedeće godine. Baka koja me je prijavljivala zaboravila je moje ime, pa me nazvala Ruža, iako su me kod kuće svi već zvali Lena, Lenka. I dok sam odrastala, Gospina prisutnost mi je bila tako normalna, svaki moj problem, Gospa je bila pored mene. I čim bi vidjela da sam nešto neodlučna, eto Nje kraj mene! Tijekom mog života uvijek se oko mene događalo nešto Božje i u sebi uvijek nosim jednu veliku radost. Iako sam živjela po svjetski, i u modi i u politici, Gospa je mene uvijek čekala – dok se nisam potpuno obratila zahvaljujući molitvi za svoju sveskrvu na susretu karizmatске obnove u Italiji. Za vrijeme te molitve, 1994. godine, vidjela sam cijeli svoj život ispred sebe, posebno one točke gdje su me Gospa i Isus vodili. Tada sam se puno naplakala i od tada je za mene svijet postao nula, ostao je samo Bog, a Gospa moja mama.“

Kako vidi Međugorje, Ruža Lena kaže: „Za mene je Međugorje svjetlo koje će obasjati cijeli svijet. Ovdje dolazi Majka Božja i iako mi je bila bliska cijeli moj život, ja sam je zapravo upoznala kroz Međugorje. Njezin program. Ona ovdje uistinu zove sve nas kao prava Majka. Vidim koliko sam hodočasnika ovdje dovela, kako na početku ništa ne znaju, okrenuti samo sebi, ne vole nikoga... a nakon Međugorja počnu voljeti svakoga. Gospa je velika učiteljica, učiteljica ljubavi, a Bog ju je stavio ispred nas da se ne izgubimo!“

Međugorje je tako važno za Crkvu, jer iako je kriza vjere, svugdje po svijetu postoje molitvene grupe koje su nastale zahvaljujući Međugorju, i ti mali Marijini cenacoli su duhovne oaze koje nose život Crkvi. Ja nemam straha, jer znam da Gospa sve vodi. Poručujem svima: Dopustite da vas Gospa vodi, Njoj sve predajte, a posebno sve svoje planove, jer Ona će sve učiniti onako kako treba biti!“ – završila je svoje svjedočanstvo Ruža Lena Anić. ■

Razgovarala: Paula Tomić

MEĐUGORJE

— to je za mene način života

Dragi prijatelji, zovem se Aldis i imam 56 godina. Radujem se što s vama mogu podijeliti svoje iskustvo o tome kako me je Gospa rodila za novi život. Rođen sam u Latviji, koja je tada bila dio Sovjetskog Saveza i stoga stradala od komunizma i svih zabluda koje on sa sobom nosi. Odrastao sam u tipičnoj obitelji sovjetskog modela. To znači: život bez Boga, alkohol, besmislenost i tuga. O Bogu se nije govorilo jer je to bilo zabranjeno.

Jedino mjesto gdje sam mogao čuti nešto o Bogu bila je kuća moje bake. Ona je u kući imala raspelo i molila je kronicu. Ja to nisam razumio — mislio sam da to rade samo stari ljudi te da ću i ja tako činiti kad ostarim.

U to vrijeme jedini način zabave bio je alkohol — to je jedini običaj kojeg se sjećam. Zato sam život s alkoholom prihvaćao kao nešto sasvim prirodno.

Gotovo svi koje sam poznavao su pili a ja sam odrastao u obitelji gdje me nisu naučili tko sam i zašto postojim. Živio sam u svijetu laži i brzo sam i ja naučio lagati. U djetinjstvu sam često krao. Piti sam počeo u 12-toj godini jer su svi moji vršnjaci pili. Kada bih pio, osjećao bih se snažan i hrabar.

Vrijeme je prolazilo, a ja sam sve dublje i dublje pado u ovisnost o alkoholu, drogi, kocki. Dospio sam na dno. Znao bih satima ležati na kauču, nikoga nisam želio vidjeti. Jednom sam se pokušao i ubiti, ali su me spasili liječnici. Nakon toga sam se osjećao jako loše.

Počeo sam tražiti pomoć — ali od raznih vračara, iscjelitelja, psihologa. I ništa se nije mijenjalo. Na koncu mi je jedan psiholog savjetovao: Idi u crkvu i malo proboravi unutra. No ja sam to odgađao.

Ali kad mi je bilo jako loše, konačno sam otišao u crkvu. Crkva je bila zavtorena, pa sam pozvonio na vrata župne kuće. Otvorio mi je stariji svećenik, pozvao me da uđem, pažljivo me saslušao i dao mi knjigu o krepovima i porocima. Rekao mi je da se pripremam za ispovijed. Kad sam

tu knjigu počeo čitati, shvatio sam da imam sve poroke i nijednu krepost. U ljutnji sam je isprva bacio.

Ipak, počeo sam se pripremati za ispovijed. Prema ispitu savjesti iz molitvenika zapisivao sam sve grijehe, dopunjavao i ono što ondje nije bilo napisano. Napisao sam jako puno.

Kada je došao dan ispovijedi, prijatelj me je pozvao da idemo na pecanje — to je bilo nešto što sam volio više od svega i nikada ne bih propustao. No prvi put u životu nije mi se išlo. Znao sam da moram na ispovijed.

Bilo mi je teško čitati grijehe koje sam napisao. Grlo mi se osušilo no ipak sam pročitao sve do kraja. Svećenik mi je za pokoru dao da izmolim Litanije Krvi Kristove.

Kada sam pročitao prve dvije riječi: „Krvi Kristova...“, potekle su mi suze i nisam mogao dalje čitati. Osjetio sam radost, mir i oslobođenje. To je bio moj prvi duboki susret s Bogom.

Od tada svojim bližnjima govorim o svojim pogreškama, više se ne skrivam. Jako mi pomaže biti iskrenim, jer istina oslobađa.

Nisam imao vjeru, nije bilo nikoga tko bi me u djetinjstvu o tome poučio. Počeo sam čitati Bibliju i shvatio da je ona jedina istina koja čovjeka može učiniti sretnim.

Imao sam sve veću želju otići negdje u daleki svijet da vidim nešto novo. Nisam više želio živjeti stari život — tražio sam nove prijatelje i novi smisao života. Tada me je jedan svećenik pozvao hodočastiti u Međugorje i tako sam 2002. prvi put došao ovdje.

Nisam znao moliti, bilo mi je jako teško slušati kronicu — uvijek isto, samo sam čekao kad će završiti. Nisam si mogao ni zamisliti da ću se ikada početi moliti dobrovoljno.

No ipak sam baš ovdje u Međugorju po prvi put molio duboko, razgovarajući s Bogom.

Bilo je to jednog jutra, kad sam osjetio poticaj da odem sam moliti na Podbrdo. Uzeo sam sa sobom Bibliju. Na brdu sam je nasumce otvorio i počeo čitati. Riječi su bile kao baš meni upućene te su mi potekle suze jer su me se jako dotakle.

Pitao sam Boga: „Je li to stvarno istina ili su to samo moji osjećaji?“ Zatim sam okrenuo sljedeću stranicu i pročitao riječi iz Knjige proroka Izaije: „**Uslišao sam tvoju molitvu, vidio tvoje suze. Dodati ću tvome vijeku petnaest godina.**“ (Iz 38,5)

Tada sam znao da su te riječi Svetoga Pisma bile upućene samo meni. Za mene je to bilo kao da mi je Bog povjerio otajstvo. Te riječi nosim u srcu i po njima živim do dan danas. Kad mi je jako teško, uvijek se sjetim tih riječi jer znam da Bog ne laže.

Tada to nisam razumio, ali danas znam da sam tada doživio dubok dodir Božje ljubavi. Te da je preko svoje riječi u Bibliji sa mnom govorio sam Bog.

S Podbrda sam se vratio pun radosti i s željom da o tom susretu s Gospodinom ispričam svima. Od tada sam u Međugorje počeo dolaziti svake godine, ponekad i po više puta godišnje, jer bi mi Međugorje uvijek vraćalo nadu i donosilo smisao života. Ovdje sam uvijek našao olakšanje i rješenje za životne teškoće.

Oženio sam se. I moja ljubljena supruga Edite je prošla kroz mnogo teških trenutaka u životu i također je pronašla utjehu u Bogu zahvaljujući Međugorju. Radimo zajedno na sebi kako bismo mogli darivati ljubav drugima.

Sretan sam. Završio sam dva fakulteta — sveučilište i koledž. Po struci sam

pedagog i inženjer elektrotehnike. Imam dobar posao — glavni sam energetičar u našoj općini i imam malu tvrtku za elektrotehniku.

No najveći dar koji nam je Gospodin dao su naša djeca — imamo ih deset. Jedno je dijete već u nebu; izgubili smo ga u spontanom pobačaju.

Feličita ima 19 godina — ona je jako odgovorna. Nije mogla doći s nama i ostala je u Latviji. Jazeps ima 16 godina — sve čega se uhvati, uspije mu. Ligija ima 15, a Magdalena 14 godina — obje silno vole ženski nogomet i prekrasno pjevaju. Bernard ima 13 godina — voli svirati saksofon. Tabita ima 12 godina, vrlo je suosjećajna i voli pomagati drugima; Augustinu je 8 godina, voli raditi, pomaže mi i uvijek me podsjeća kad je vrijeme za molitvu; Teodor ima 6 godina i puno kreativnosti.

Imamo još jednu posvojenu kćer, Mariju, koja je ostala u Latviji i trenutno je u bolnici. Marija je bila siročić i boluje od mentalnog poremećaja. Upoznali smo ju dok sam radio kao odgojitelj u jednom internatu za siročad. Na kraju školovanja došla je k meni i mojoj supruzi i pitala: „Molim vas, možete li me primiti u vašu obitelj?“ Pogledali smo se i odmah znali odgovor. Tada je imala 18 godina, danas ima 30.

U početku smo imali mali stan i živjeli smo u njemu jako skućeno, nas puno na vrlo malom prostoru. Molili smo se na nakanu većeg stana i sada imamo veliku kuću od 800 četvornih metara. Istovremeno smo tražili i neki prostor u kojem bismo mogli kuhati obroke za siromašne.

Jedan čovjek nam je za to prvo dao na korištenje svoj prostor, a nakon kratkog vremena prodao nam ga je po tako niskoj cijeni da nam ga je gotovo pa darovao. Tako se naš Gospodin brine o nama.

Naš dom je otvoren za svakoga. Nekoliko godina u našoj kući bila je kuhinja za potrebite. Kuhali smo juhu i dolazili su nam siromašni, većinom alkoholičari s ulice, na ručak. Dijelili smo s njima ono što nam je Bog dao.

Organiziramo i molitvene susrete i duhovne obnove — osobito za mlade. Djeca su porasla pa sada i oni žele dijeliti s vršnjacima svoja iskustva života s Bogom.

Primamo na nekoliko mjeseci i mlade iz drugih zemalja — iz Italije, Japana, Amerike — one koji studiraju u Latviji preko međunarodnog programa pomoći mladim studentima.

Bavimo se i drugim humanitarnim radom: posjećujemo siromašne obitelji, tražimo one koji trebaju pomoć i one koji mogu pomagati drugima. Organiziramo hodočašća iz Latvije u Međugorje.

Međugorje smatramo našim rodnim obiteljskim domom, a našu djecu nazivamo međugorskom djecom jer sam se ja upravo ovdje ponovno rodio.

Ali u Međugorju postoji još nešto o čemu bih vam želio govoriti — ono što moja obitelj naziva srcem Međugorja, a to je seminar posta, molitve i šutnje u Domus Pacis, koji vode međugorski franjevci.

Radi se o pet dana provedenih u tišini i molitvi te posteći o kruhu i vodi. Tu doista imaš vremena za Boga. A što si više s Bogom, to imaš više radosti.

Kad sam 2004. godine prvi put sudjelovao na tim duhovnim vježbama, shvatio sam zašto nas Gospa poziva da molimo i postimo srcem. Gospodin me iscjeljivao, oslobađao i pozvao da svoje iskustvo podijelim s drugima.

Želio sam dovesti cijelu Latviju na ovaj seminar. Od tada već 20 godina svake godine organizirano dovedim grupu hodočasnika iz Latvije za seminar posta.

Na seminarima su s nama i naša djeca, po svojoj vlastitoj želji. U početku sam se bojao da će smetati drugima, ali bilo je upravo suprotno — bili su tihi, molili su se, čak su i ustajali po noći kako bi sa mnom išli na klanjanje, a i postili su.

Sjećam se kako nismo htjeli dopustiti djeci da poste o kruhu i vodi, a Jozeps se rasplakao jer su oni svi htjeli činiti kao i mi roditelji, pa smo im ipak dopustili. Tako su već odmalena vidjeli koliko je post važan i na koji način ga treba proživljavati.

Djecu je potrebno učiti vlastitim dobrim primjerom jer oni tako najbolje uče. Postoji poslovice: „Nauči djecu moliti se, da se ti kasnije ne bi trebao moliti za njih.“

U našem svakodnevnom obiteljskom životu trudimo se živjeti s Bogom i s Gospom. Ne uspijeva nam uvijek sve, ali učimo, padamo i ustajemo. A kada prolazimo kroz nešto teško, idemo u Međugorje — ovdje crpimo snagu, dobivamo odgovore na svoja pitanja i nastavljamo dalje.

Pokojni fra Slavko je za Brdo ukazanja volio reći: „Podbrdo je Betlehem“ jer nas na njemu Gospa rađa za novi život. I ja sam to iskusio. Tu nas ona uvijek čeka.

Gospine poruke, Međugorje — to je za mene način života, putokaz kako se trebam ponašati. Ušao sam u tu školu i učim se svakodnevno, u praksi — kod kuće sa svojom ženom, djecom, prijateljima i ljudima koje susrećem.

Tu je počelo moje iskreno obraćenje. Ono što sam pronašao ovdje, nisam mogao naći nigdje drugdje. Tako je ostalo do danas. Želim zahvaliti Bogu što još uvijek šalje Mariju. Međugorje — to su i ljudi koji ovdje žive. Nisu to samo crkva i brda. Zato zahvaljujem vama, franjevcima, što nas učite i služite nam, vama, župljanima Međugorja, koji nas s ljubavlju primete, a osobito zajednici Svjetlo Marijino, koja nas već dugi niz godina formira i vodi.

Cijela naša obitelj voli pjevati. Djeca su nam jako nadarena za glazbu — svi sviraju i pjevaju. Svake nedjelje navečer glazbeno animiramo klanjanje u našoj župnoj crkvi.

Zato vam sada za kraj svjedočanstva želimo otpjevati pjesmu koju pjevamo svaki put na povratku iz Međugorja.

**Svaki dan polijeću avionu,
Svaki sat polaze vlakovi, tu-tu,
Ali ja — ostajem s Isusom
Zauvijek, zauvijek, zauvijek.**

**U svijetu je puno žurbe,
Od nje se umoriš.
Samo Bog daje mir
Svojom snažnom rukom.**

**Uvijek Mu vjeruj —
On te nikad neće ostaviti.
On je svoj život dao,
Da živiš s Njim u raju.**

**Nikad ne tuguji,
Nebo je dragi kraj.
Uvijek gledaj u Njega,
Prihvati pomoć Gospodina.**

EDITE

Zovem se Edite, supruga sam Aldisa, kojeg jako volim i zahvalna sam Bogu što je otvoren za dar života.

I ja sam rođena u velikoj obitelji, bila sam najstarija i brinula sam se o svojih osam mladih braće i sestara. Još od djetinjstva imala sam priliku učiti se brnuti za druge.

Prvi put sam bila u Međugorju 2006. godine. Toliko toga smo naučili tijekom proteklih godina.

Slično kao i Aldis, i ja sam odrasla u okruženju gdje je bilo puno alkohola. Mrzila sam alkohol, mrzila sam alkoholičare.

A Bog mi ih je stalno slao na moj životni put. Mislim da je to trajalo sve dok me On sam, zajedno s međugorskom Gospom, nije naučio kako ih voljeti i razumjeti — da se u njima nalazi Isus koji trpi i koji čeka na moju ljubav.

JAZEPS

Od malena hodočastim u Međugorje. Na početku su to za mene bili izleti u drugu zemlju, jer sam bio mali. Ali iz godine u godinu počeo sam se više moliti i sprijateljivati s Bogom.

U Međugorju molim za konkretne osobe, obitelji, prijatelje i one kojima je to potrebno. Rado se penjem bos na brda s konkretnom nakanom.

Sada imam 16 godina. Od svoje desete godine postim svakog 13. u mjesecu za svećenike — o kruhu i vodi. Uključio sam se u neprekidnu molitvu i post za svećenike u Latviji. Postim za svećenike kako bi im Bog dao snagu služiti nama.

Na početku sam postio jer sam vidio kako posti moj tata. On mi je bio uzor, htio sam biti poput njega, raditi ono što je on radio. A onda sam shvatio da je post nešto puno dublje — otvara moje srce, obnavlja me.

Prije nekoliko dana vratio sam se s misije u Rumunjskoj, gdje sam bio s jednom skupinom mladih i služio djeci i obiteljima. Pomagali smo im upoznati Isusa, donoseći osmijeh na njihova lica — osmijeh koji dugo nisu vidjeli. ■

Priredila: Tereza Gažiova

A mi mislili da ga znamo

Tko je bio Slavko Barbarić?

Dvadeset i pet godina je prošlo otkad nam je Gospa objavila: „Radujem se s vama i želim vam reći da se vaš brat Slavko rodio u nebo i da zagovara za vas.“ (25. 11. 2000). Fra Slavko je u nebu! Znači li to da ga je Gospa već proglasila svetim? Osobno vjerujem u to, ali pričekajmo sud Crkve. Iako trebamo čekati, to nas ne sprječava da nešto poduzmemo, da ga se sjećamo, da molimo kako bi ga Crkva proglasila svetim. Gospa nam nije samo rekla da je fra Slavko u nebu nego i što čini u nebu: „Zagovara za nas.“ Tri riječi kažu ukratko tko je fra Slavko: Čovjek za druge. I kao fratar i kao svećenik i kako Gospa kaže – naš brat. Kakav na zemlji, takav u nebu. Što je činio na zemlji, to nastavlja u nebu. Nije nimalo lako staviti u riječi naše znanje o fra Slavku, jer je s jedne strane bio neobično jednostavan, a s druge poseban, kompleksan, višeslojan, izvanredan fratar. Jednostavan i izvanredan. Stoga, kako ga drukčije opisati ako ne mucajući, stidljivo, s pokušajem. U aforizmima.

fra
Marinko
Šakota

Mnogi su govorili: Znamo fra Slavka. No to je bio samo prvi dojam.

Na prvi pogled poznat, a kad ga počnem analizirati nikad kraja dubini. Kao da stojim nad ponorom.

Bio je cjelovit. Svojom cjelovitošću obujmio je čitava čovjeka:

Glavu – bio je čovjek bistre i duboke misli.

Srce – čovjek ljubavi i razumijevanja.

Ruke – čovjek djela.

Naš suvremenik, ali kao da je bio iz nekih drugih vremena.

Jako nam blizak, da bliži ne može biti, a ujedno nam stalno izmicao.

Naš, a opet svačiji i ničiji.

Rodom sa sela, iz Dragičine i Hercegovine, a duh mu nadilazio sve to kao što nebo nadilazi zemlju.

Nosio je breme Međugorja i tolikih sudbina ljudi, a istovremeno skidao breme na s ramena i duša tolikih i tolikih.

Svakog je jutro išao na Brdo ukazanja ili Križevac, ali nikada sam. Uvijek je nekoga nosio – u sebi.

A kad je silazio s ta dva brda, opet s prtljagom na leđima – s vrećom skupljenog smeća.

Krasila ga je osobina umjerenosti i usklađenosti, a ujedno je nadilazio sve mjere. Nije ga se moglo ukalupiti.

Molio je kao da je to nešto najprirodnije, ali opet tako neobično i duboko kao nitko drugi.

Imao je svoj način molitve i posta, ali nikome da bi preporučio, a kamoli nametnuo svoj način.

Radio je iznimno mnogo i predano kao malotko.

Nikad nije ostajao kod onoga što mora činiti. Djelovanje mu je dopiralo do granica potreba ljudi.

Imao je toliko obveza i termina da mu je dan bio ispunjen od ranog jutra do kasno u noć, a da ga nitko nikada nije vidio da je žurio ili bio u stresu.

Od ljudi nije bio ni distanciran ni preblizu. Uspijevao je biti tamo gdje treba i onoliko koliko treba.

Dolazio je među ljude, bio s njima, ali je znao i napustiti ih kada je osjetio da to treba.

Posvuda nazočan, ali nekako kao neprijetan.

Volio je ljude i želio svakome dobro, ali nikoga ni na što nije uvjeravao ni prisiljavao već svakome davao slobodu.

Pun ljubavi, ali bez pretjerane sentimentalnosti.

I blag i po potrebi grub.

Bez imalo želje da se nekome sviđa.

Svakome na usluzi, bez razlike na dob ili stalež.

Ni na koga navezan, a svatko tko je s njim razgovarao, imao je dojam da je samo za njega tu.

Imao je svoje mišljenje, ali ga nikome nije nametao.

O ukusima i različitim mišljenjima nije diskutirao.

Bio je ozbiljan, ali i te kako znao za humor.

Njegov humor nikada grub, nego otmjeren, nježan – kao da majka budi dijete.

Volio je ljude koji su imali smisla za humor. Znao ih je čuti i kad je bio pod teretom zaposlenosti i briga, i kad bi se očekivalo da bi trebao slušati samo svoje misli i namjere.

Spuštao se na razinu „nižih“ i „viših“ od sebe, a da nikada nije napustio svoju.

Nikad nije nepotrebno gubio vrijeme.

Spreman svakoga saslušati, ali i prekinuti, kormilareći situacijom kako bi osoba s nevažnih i nepotrebnih priča prešla na bit stvari.

Onima koji su tražili savjet, davao je samo smjer, nikada gotova rješenja, ostavljajući im prostora da sami razmišljaju i sami dođu do rješenja.

Od ljudi nije bježao, ali nikome nije podilazio.

Bio je potpuno u nekom događaju kao da ništa drugo nije bilo ni prije niti će biti poslije, a kad bi taj prošao, ulazio je u novi kao da se prethodni nikad nije ni dogodio.

Vodio je molitvene programe (kronicu, klanjanja, seminare...), ali nitko nije dobio dojam da je on u prvom planu.

Uvijek je bio i ostao učenik. U njemu takvom mnogi su prepoznali učitelja.

Govorio je i pisao jednostavno, jer to je najteže.

Znao je da je jednostavni i slikoviti govor najprikladniji, jer dolazi iz čovjekove blizine – iz prirode i čovjekova iskustva. A razlog: Kako bi ga današnji čovjek razumio.

Razumio je Gospu, jer je znao gdje je ključ razumijevanja: Biti blizu njezinu srcu.

Bio je skroman, ali ne lažno – potpuno prirodan.

Do u detalj istinit.

Pobožan, duhovan, ali nikada nimalo slatunjav nego objema nogama na zemlji.

Discipliniran i opušten.

Kad je radio, potpuno u radu. Kad je molio, sav u molitvi. Kad je susretao ljude, kao da mu je to bilo jedino važno. Sve na način koji odgovara radu, molitvi, susretima. Ali opet sve nekako na isti način.

Jako se trudio oko stjecanja znanja, ali nikada da bi se kruto vezao uza nj.

U svakom je trenutku znao što hoće.

Imao je jasnoću o životu i čovjeku, a da nitko nije dobio dojam kako misli da zna bolje od drugih.

Imao je svoje predodžbe o čovjeku, ali kad bi netko stao preda nj, ostavljao je predodžbe i otvarao se njemu.

Sebe nije smatrao ni malim ni velikim nego se vidio u ulozi Božjeg i Gospina suradnika.

Izvršno je spajao teologiju i molitvu.

Isto tako molitvu i akciju.

Nije se nametao, ali ni skrivao.

Bio je fratar kao i drugi, a opet od svih drukčiji.

Biti fratar i svećenik za njega je značilo privilegij služiti i živjeti za ljude.

Teško je naći osobu koja bi tako doslovno živjela duh evanđelja kao on.

Kad su ga pitali je li kao fratar sretan, odgovarao bi da nije postao fratar da *on* bude sretan.

Znao je da se sreću ne traži već da će sama doći – kao plod služenja životu, dobru, miru, oslobađanju drugih.

Govorio je: Ljubi čovjeka, ali u slobodi od očekivanja od ljudi. Znao je da očekivanja lako dovedu do razočaranja.

Pomagao je, ali mu ljevica nije znala što čini desnica.

I za vrijeme rata znao je pronaći „pukotine“ kako bi lijek došao do potrebnoga, bez obzira na koga se odnosilo.

Mislio je na druge i pomagao im, a odbijao je kad su drugi njega stavljali u prvi plan – pa bila riječ i o njegovu rođendanu.

Druge nije hvalio ni kritizirao nego uvijek pozivao da budu bolji.

Kad je nekome upućivao hvalu ili kritiku, znao je da se to može činiti samo kako to čini majka.

Govorio je da se ne treba uzdići ako te drugi hvale niti se srušiti ako te kritiziraju. U svemu tome osluškivati istinu.

Govorio je nekoliko svjetskih jezika, ali nikad nije stvarao dojam da zna ijedan osim svoga.

Volio je svoj hrvatski narod, ali nikad to nije naglašavao. Svi narodi su mislili da je on njihov.

Bio je Hercegovac i ujedno svjetski.

U njegovim očima drugi su bili ljudi, bez nacije ili boje kože.

Znao je kako s odraslima, kako s mladima i kako s djecom.

Foto: Arhiv ICMM

Nije volio formalnosti, posebno ako su kružile oko nebitnog ili bile jalove, ali sve što je radio, pa bilo i vrlo neznatno, činio je s puno ljubavi i dostojanstva.

Kad je stajao između zakona i milosrđa, stavljao se na stranu milosrđa.

Kad se činilo da za nekoga nema nade i da je i on digao ruke od njega, ujutro ga vidimo kako s njim razgovara.

Poštivao je autoritete (crkvene i političke), ali nikome se nije klanjao.

U njega nikakvi autoriteti niti ljudski obziri nisu mogli stati ispred istine.

Volio je Crkvu kao malotko drugi.

Bio je poslušan, ali je znao osjetiti što stoji iza neke naredbe.

Osim toga znao je što su milost i kairos – trenutak koji se ne može i ne smije prokockati. Bez obzira što to neki – pa bili i na pozicijama – nisu razumjeli.

Pazio je ne samo na to što ljudi misle i govore nego prije svega što Gospa želi.

Poznavao je čovjeka, tijelo i dušu, pa je znao što mu treba.

Kad bi netko rekao kako je teško živjeti evanđelje i slijediti Isusa, znao je gdje se krije problem: Svi mi u dubini duše želimo da nas drugi ljudi vole, i to ne polovično nego do kraja, da nas poštuju, da nam praštaju kad pogriješimo, da nas prihvate kakvi jesmo, da nas razumiju. Jedini problem je što i drugi to isto očekuju od nas.

Imao je hrabrosti pokrenuti velike projekte (Mladifest...), jer to nije činio iz svojih pobuda nego da Gospine poruke pretoči s papira u djela.

Gospine poruke živio je doslovno – do u sitnice.

Tko nije poznavao ili nije razumio Gospine poruke, mogao ih je na njemu čitati.

Nije se borio protiv duha vremena nego je mladima nudio alternativu: Doček Nove godine u molitvi, Mladifest...

Nikad nije ostajao kod kritike društva, države i politike što su zakazali, već je podmetao svoja leđa kako bi ranjenoga podigao i nosio prema ozdravljenju i oslobodenju.

Nisu mu jedini problem bili droga ni dileri, nego što je bilo malo sestara Elvira.

Kad su drugi samo saginjali ramenima i čudili se što je netko skrenuo u slijepu ulicu, on nije ostajao miran.

Dok su se drugi pitali treba li, tko će nešto poduzeti i zašto..., on je znao da sve ovisi o ljubavi.

Dok su se drugi pitali gdje su uzroci nekog problema, brodoloma osobnog ili obiteljskog života, svađa i ratova, on je znao da je odgovor u nedostatku ljubavi.

I rješenje – u aktivnoj ljubavi.

Drugi su kukali i satima pričali što ne valja i kako bi trebalo, a on bi uzeo vreću i kupio smeće.

Slušao je kako svi žele otići najboljem liječniku, najboljem odvjetniku, studirati kod najboljeg profesora, a on je pokrenuo fond za nadarene i siromašne studente.

Držao je do reda i pravila ponašanja, ali mu je stvaranje dobre atmosfere, dobrog raspoloženja, opuštenog duha na seminaru postalo ili na Mladifestu bilo puno važnije.

Jer znao je da sve ovisi o pripremi zemlje.

Njemu pravila i zakoni nisu bili cilj kojeg bi se slijepo držao, nego polazište.

Duh i konkretni čovjek bili su mu važniji od slova zakona.

Dok je propovijedao, znao je da mora osluškivati i slušatelje.

Imao je svoje mišljenje, ali je uvijek umio saslušati i druge i usvojiti njihova mišljenja i ideje.

Kad je došao na neku ideju, dijelio bi je s drugima. Pustio bi je „u eter“, jer je znao da medalja ima i drugu stranu.

Govorio je ponekad tako da su slušatelji morali čitati između redaka, čime im je davao prostora za vlastito razmišljanje.

Nikad ne bi sugovornika ili slušatelje doveo do konačnog rješenja nego ih je poticao vjerujući da će sami nastaviti put.

Bacao je „bombice“ – kako je govorio – kako bi u osobi probudio maštu.

Svakoga je primao za suradnika, ali kad bi taj odustao, sam je nastavljao dalje.

Radije je davao šansu, uz rizik da bude i izigran, nego da osoba misli da nikada nije imala šansu.

Radije je trpio u sebi nego da drugi trpe zbog njega.

Kad bi pogriješio, vratio bi se i zamolio osobu za oprostjenje.

Više je volio onoga koji radi i trudi se pa makar i pao i pogriješio nego onoga koji ne radi i ostaje sjediti iz straha da ne padne i ne pogriješi.

Poticao je ljude da uđu u vodu, jer će samo tako naučiti plivati. Tako je primjerice pozivao osobe da prevode klanjanje ili katehezu, a da prije toga nikad nisu prevodile.

Mnogo je i neprestano radio na sebi i rastao, ali uvijek u skrovitosti svoje sobe.

Molio je i postio, a da nikada o tome nije govorio, znajući da to nije svrha samo sebi nego vježba vlastitog osposobljavanja za susrete – kako s Bogom tako i s ljudima.

Tko ga je vidio u civilu ili ušao u njegovu sobu, znao je da je živio kao siromah, no siromaštvo mu nije bio cilj nego sloboda.

Iako u odijevanju skroman, uvijek čist.

Ni na jednu stvar navezan.

Nikada nije govorio o sebi.

Bio je oprezan kad bi se govorilo o drugim ljudima.

Imao je mnogo križeva, ali nijednog od njih nikad nije stavio na nečije rame.

Bio je kao kruh koji se lomi za druge. To on nije znao niti je to ikome objašnjavao.

Nikad u dan nije ulazio nespreman.

Sve što je planirao i radio moralo je proći kroz molitvu.

Molitva mu je bila poput filtera, da mu se nutrina – pamet i srce – pročiste i pripreme za novi dan, sa svime što je donosio.

Znao je stjecati, ali i pustiti iskustva pa bila jako ugodna i lijepa ili teška.

Kad bi mu netko rekao kako je Mladifest – koji je završio prije nekoliko dana – bio jako lijep, odgovorio bi: To je bilo.

Kao da je proživio tri života, a živio je tek pedeset i četiri godine.

Proživio je život bez odmora.

Život intenzivan u potpunosti.

Uvijek potpuno budan i pozoran na sve s čime se susretao i što je činio.

Živio je danas – sada i ovdje.

Jedan od nas, a toliko drukčiji od svih nas.

I u smrti. ■

Tko će se spasiti?

Krešimir Miletić

Pitanje spasenja jedno je od onih koje čovjek u sebi nosi od davnina. Čak i ako ga ne izgovaramo naglas, u tišini srca ono zna izroniti: „*Hoću li se ja spasiti? Hoće li moja djeca? Hoće li se spasiti oni koji su se udaljili od Boga?*“ Kada promatramo svijet u kojem živimo, s tolikim nepravdama, ratovima, mržnjama, ali i vlastitim slabostima i padovima, lako nas uhvati nesigurnost. Ponekad nam se čini da je put u nebo preuzak, pretežak, kao da je milost nedostižna.

No, Isus nas uči da spasenje nije nagrada za one savršene, nego dar za one koji vjeruju i ljube. Bog želi da se svi ljudi spase. To je Njegova volja, Njegov plan, Njegovo očinsko srce. Ako to povjerujemo, pogled na vlastiti život postaje drugačiji. Onda i naše slabosti i borbe imaju smisla, jer Bog nas ne spašava unatoč našim ranama, nego često baš kroz njih.

Međugorje nam je već više od četrdeset godina znak da je nebo blizu. Gospa dolazi ne da nas prestraši ili optereti, nego da nas podsjeti na ono bitno: mo-

litvu, post, euharistiju, ispovijed, Sveto pismo. To su poput pet kamenčića u ruci Davida, oružje za borbu protiv Golijata grijeha i tame u našim životima. Kad ih uzmemo u ruke, naša staza prema spasenju postaje sigurnija. Koliko je samo ljudi ovdje u Međugorju ponovno otkrilo ljepotu ispovijedi – doživjelo oslobođenje od tereta, pomirenje s Bogom i samim sobom! Sakrament pomirenja je možda

i najvidljiviji most između neba i zemlje: Tu doživljavamo da Bog nikada ne odstaje od nas.

Molitva, a posebno krunica, postaje poput zraka za našu dušu. I kad je teško, i kad nam se čini da je molitva suha i bez ploda, srce se polako otvara Božjoj prisutnosti. Post nas oslobađa navezanosti i podsjeća da nismo stvoreni samo za zemlju, nego i za nebo. Euharistija je

Molitva, a posebno krunica, postaje poput zraka za našu dušu. I kad je teško, i kad nam se čini da je molitva suha i bez ploda, srce se polako otvara Božjoj prisutnosti. Post nas oslobađa navezanosti i podsjeća da nismo stvoreni samo za zemlju, nego i za nebo. Euharistija je središte našeg života – u njoj kušamo ono vječno već sada. Čitanje Svetog pisma pomaže nam gledati život kroz oči vjere, pronalazeći smisao u svakom danu. Sve su to darovi, alati koje nam je Gospa stavila u ruke da bismo ostali na pravom putu.

središte našeg života – u njoj kušamo ono vječno već sada. Čitanje Svetog pisma pomaže nam gledati život kroz oči vjere, pronalazeći smisao u svakom danu. Sve su to darovi, alati koje nam je Gospa stavila u ruke da bismo ostali na pravom putu.

Ali, put spasenja prolazi i kroz naše svakodnevne odnose. Koliko puta Isus govori o opraštanju! Možda nema ničega težeg, a ujedno ničega spasonosnijeg od toga da oprostimo. Kad se zatvorimo u ogorčenost, srce postaje tvrdo i nesposobno primiti Božju ljubav. A kad se odvažimo oprostiti, makar i kroz suze, tada postajemo slični Ocu nebeskom. I to je početak spasenja – ne samo za nas, nego i za onoga kome smo oprostili.

Roditelji posebno osjećaju teret pitanja spasenja za svoju djecu. Koliko puta majke i očevi mole, poste, prikazuju mise za svoje sinove i kćeri koji su otišli nekim drugim putem! I to je dragocjeno i potrebno. Ipak, pritom je važno zapamtiti: Bog svakome daje slobodu. Sjetimo se Isusove prisposode o izgubljenom sinu. Otac ga nije sputavao niti vezao uza se. Pustio ga je da ide, iako ga je srce boljelo. I kad se sin vratio, otac mu je istrčao u susret, zagrlio ga i vratio mu dostojanstvo. Tako i naši roditeljski životi trebaju biti spoj molitve i povjerenja, žrtve i slobode. Djeca možda moraju proći vlastita lutanja da bi otkrila ljepotu Očeve kuće. Naša je uloga da ih nikada ne prestanemo ljubiti i pratiti svojom molitvom.

Kada se pitamo „Tko će se spasiti?“, Isus nas poziva da najprije pogledamo vlastito srce. Nije na nama da sudimo druge, nego da svakoga dana činimo ono što možemo: molimo, ljubimo, opraštamo, primamo sakramente i budemo blizu onima koji trpe. Spasenje nije samo buduća stvarnost, nego i sadašnji dar. Kad živimo iz vjere, već sada kušamo mir i radost koji su predokus neba.

Isusove riječi: „*Ne znam vas odakle ste! (...) Pa mi smo s tobom jeli i pili (...) Odstupite od mene, svi zlotvori!*“ (Lk 13, 25–27) snažno odjekuju u srcu. Na prvi pogled djeluju gotovo prestrogo, pa se pitamo: Kako to da Onaj koji je blag i milosrdan može tako govoriti? No, Isus nas ovim riječima upozorava na jednu opasnost – da se ne zadovoljimo vanjstinom. Nije dovoljno samo izvana pripadati Crkvi, dolaziti na svete mise ili se nazivati vjernikom. Ako naše srce ostane zatvoreno, ako naš život ne pokazuje plodove ljubavi i obraćenja, tada smo promašili bit.

Jesti i piti s Isusom, a ne dopustiti Mu da nas promijeni, znači živjeti površno, iz običaja. To je kao da sjedimo za stolom, ali ostajemo gladni jer ne otvaramo usta da primimo hranu. Spasenje nije pitanje formalne blizine Bogu, nego stvarne povezanosti s Njim. A ta se povezanost pokazuje u tome koliko ljubimo, koliko opraštamo, koliko dopuštamo da nas Njegova riječ i sakramenti preobrazu. Naši odnosi s drugima i prema drugima odličan su pokazatelj u kakvom je stanju naše srce i kakva je kvaliteta naše duhovnosti. Zato je važno ne varati sami sebe: nije dovoljno biti „blizu oltara“, ako srce ostaje daleko. Isus nas poziva na cjelovito predanje, na život koji će biti prožet vjerom i ljubavlju, a ne tek vanjskim oblicima.

Na kraju, možda je najjednostavniji i najdublji odgovor: Spasiti će se onaj tko dopusti da ga Bog ljubi. A Gospa nas u Međugorju neumorno vodi upravo tome – da otvorimo srce, da se predamo, da budemo ljudi nade. I dok se pitamo tko će se spasiti, srce može mirno odgovoriti: Svi koji ustrajno kucaju na vrata Božjeg milosrđa, jer ta vrata nikada nisu zatvorena. ■

AKTUALNO

KUĆNI LJUBIMCI NISU I NE SMIJU BITI DJECA, ČOVJEK JE IZNAD SVEG STVORENJA

Prošli tjedan uživali smo u milosti i radosti Mladifesta. Toliko je bilo molitve, pjesme, plesa. Tisuće mladih iz svih krajeva svijeta koji su pokazali da Bog i danas kuca na vrata njihova srca. Možemo slobodno reći bio je to susret Neba i zemlje.

U svoj ovoj ljepoti i radosti, susreli smo se sa jednom pojavom koja pokazuje koliko su se naše vrijednosti izmijenile. O čemu je riječ, riječ je o tome kako su kućni ljubimci zauzeli mjesto koje pripada djeci i čovjeku. Da se ne bi mene krivo razumjelo, ne govorim ovo iz mržnje prema životinjama, daleko od toga. Ljubimci su često vjerni i mogu biti izvor radosti. Ali čovjek je ta kruna Božjega stvaranja, stvoren na sliku Božju i zato je njegovo dostojanstvo iznad svake životinje.

Kroz ovaj Mladifest je bilo potrebno često govoriti i upozoravati hodočasnike da kućni ljubimci ne mogu biti u dvorištu i prostoru gdje se moli i slavi Bog, gdje se slavi euharistija. To nikako nije prostor za kućne ljubimce, to je prostor gdje se susrećemo sa živim Bogom. Mnogi koji su došli s kućnim ljubimcima u sveti prostor kad ih se upozorilo, oni su reagirali ne samo sa nerazumijevanjem nego i agresijom, povišenim tonom, pa čak i uvredama.

I sada bi se trebao čovjek zapitati, pa zar je ljubav prema ljubimcu iznad poštovanja prema Bogu? Zar smo spremni braniti pravo psa da uđe u crkveno dvorište, a šutjeti kada se vrijeđa Presveti Sakrament ili psuje ime Blažene Djevice Marije? Zašto se tako oštro ne branimo svoga Boga kad ga drugi vrijeđaju.

Hajdemo pogledati evanđelje. Isus je ulazio u Hram s dubokim poštovanjem. Svi Židovi kad ulaze u Hram pokrivaju glavu, a tako i Isus, ulazi i pokriva glavu. A zašto su pokrivali glavu, jer su znali: „Sada ulazim pred lice Boga.“ A pogledajmo danas? U crkvu ulazimo polu goli, u šorcu, golih leđa, sa mobitelom u ruci kuda smo pošli na plažu, bez imalo svijesti gdje smo ušli.

Kad smo već kod ljubavi prema našim ljubimcima, znam da će mi neki prigovarati kako je sv. Franjo ljubitelj životinja, to je točno volio je životinje. Ali baš zato što ih je sv. Franjo Asiški volio, znao je gdje im je mjesto. Sv. Franjo nikad nije i ne bi dozvolio da životinja uđe u crkvu. Nikad ne bi dozvolio da životinje hodaju po crkvi dok se slavi euharistija. On je dobro znao razliku između stvorenja i Stvoritelja. Kod njega je Bog uvijek bio na prvom mjestu, ono sveto je čuvao i branio. Ali mnogi ti koji se bore za zaštitu životinji sv. Franju koriste za svoj probitak.

Ako vjerujemo da je euharistija susret sa našim živim Kristom, onda se pred tim susretom skida kapa, spušta glas, kleči se na oba koljena, a ne dovodi se psa ili druga životinja da 'sudjeluje' u misi. Pas ne zna što je euharistija, ali ti i svi mi znamo! I zato ćeš ti polagati račun pred Bogom za to kako si poštovao Njegovu prisutnost.

Vrijeme je da prestanemo iskrivljavati ljestvicu vrijednosti i pokušavati nešto na silu uvesti što ne priliči i što se kosi sa zdravim razumom. Bog mora uvijek biti na prvom mjestu, a onda Čovjek, Njegova slika i prilika, odmah iza slijede životinje, dragocjen dar, dolaze nakon toga. A sveti prostori, poput crkve i oltara, crkvenog dvorišta, moraju ostati nedodirljivi, čisti, dostojanstveni. Ne za kućne ljubimce, ne za šetnju, ne za izlete – nego za susret sa živim Bogom, za susret Boga i čovjeka.

Ovih dana Međugorje je bio svjetionik molitve. Ali svjetionik ne služi samo da divno svijetli, on služi i da opominje. A ova opomena je jasna i moramo je shvatiti: poštuju ono što je sveto! Ne zamjenjujmo djecu psima, ne stavljajmo životinje ispred čovjeka i nikada, nikada ne zaboravimo tko je Bog i što je Njegovo. ■

Priredio: fra Marin Mikulić

Odgoj u izazovnim vremenima

Mirta Miletić

Često razmišljam o rečenici koju sam negdje pročitala: „Teška vremena rađaju jake ljude, a laka vremena rađaju slabe karaktere.“ Kad god osjetim nemogućnost ili tjeskobu zbog svijeta u kojem odgajamo svoju djecu, ta me misao zadrži. Pitam se – živimo li mi sada u teškim ili lakim vremenima? Na prvi pogled, reklo bi se – laka. Nema rata, imamo krov nad glavom, kruha na stolu, a i tehnologija nam je otvorila vrata svijeta, no svedjedno nam statistike kažu kako se suočavamo sa sve većim izazovom mentalnog zdravlja. Sve je dostupno u par klikova, sve je brzo, lagodno i jednostavno. A opet, kad pogledam svoju djecu i djecu oko njih, ne mogu se oteti dojmu da im nije lako. I ne samo djeci – nije ni nama, roditeljima. Jer lakoća života ne znači i lakoću odgoja. Upravo suprotno – čini se da su izazovi s kojima se danas suočavamo možda i dublji, jer su tiši, suptilniji i zato opasniji.

U mojim razgovorima s mladima često čujem o strahu koji ih prati poput sjene – strahu od neuspjeha, od razočaranja roditelja, učitelja, vršnjaka. Taj pritisak nosi sa sobom anksioznost koja se ne vidi, ali duboko boli; depresiju koja se skriva iza osmijeha; napade panike koji ostavljaju bez daha. I sve to polako kopa u njihovo samopouzdanje, ostavljajući ih zbunjenima i usamljenima.

Baš zbog toga što živimo lagodnije i što nam je jednim klikom sve dostupno suočavamo se s problemom smisla i motivacije. Neke studije pokazuju da previše kratkog i brzog sadržaja može smanjiti sposobnost dulje koncentracije i povećati rizik od ovisničkog ponašanja. Kako se to reflektira na unutarnje odnose u obitelji? Sve je manje spontanih razgovora, djeca sve manje s roditeljima pričaju o stvarima koje proživljavaju, koje ih muče. Ne zato što ne žele – nego jer su navikli da se osjećaji „ne vide“ i da ih treba „ugasiti“ – nekom igricom, društvenom mrežom, videom. Sve to potiče njihov mozak da stalno traži stimulaciju, uzbuđenje, nagradu. Struka kaže da je to posljedica prekomjerne stimulacije dopaminskog sustava. Nekada su večeri bile vrijeme okupljanja – razgovora, zajedničkih večera, molitve. Danas, prečesto vlada tišina. Ne ona mirna i blagoslovljena tišina, nego ona udaljena, otuđena – tišina, u kojoj je svatko u svom kutku, uronjen u neki svoj ekran.

Foto: Artiv/CMM

U razgovorima s drugim roditeljima prepoznajem isti strah: „Kako odgojiti dijete da bude normalno u ovom ‘nenormalnom’ svijetu?“ Svi želimo isto – da naša djeca budu sretna, zdrava, ispunjena. Ali način na koji dolazimo do te sreće nije više tako jasan. Nekad kao da je bilo lakše – vrijednosti su bile jasnije, kao i društvena očekivanja. Danas, u eri relativizma, kada „sve može“, a granice gotovo ne postoje, roditelji su često zbunjeni.

Sjećam se kad smo donijeli odluku da našoj djeci ne ćemo dati mobitel sve do kraja osnovne škole. Bilo je teško. Suze, usporedbe s drugima, „svi imaju osim mene!“ Toliko puta sam bila u napasti da popustim, samo da ih poštedim boli odbacivanja. No danas, kad su stariji i sami priznaju da su u tom razdoblju bili pošteđeni mnogih negativnih utjecaja. U tim godinama nisu bili spremni nositi se s tehnologijom koja sa sobom nosi i usporedbe, vrijedanja, izloženost neprimjerenim sadržajima.

Naš zadatak nije da im damo sve što žele, nego da ih naučimo razlikovati dobro od lošeg. Da ih odgojimo da znaju čekati. Da znaju podnijeti „ne“, jer će im život često reći „ne“. I upravo tu – u tom malom svakodnevnom odricanju – događa se formacija karaktera. Papa Benedikt XVI. dosta je govorio o odgoju, posebno u kontekstu strpljenja, samodiscipline i odgoja volje – što je blisko temi *odgađanja nagrade* (engl. *delayed gratification*). On je naglašavao da je pravo obrazovanje uvijek i odgoj za slobodu, a sloboda se ne mjeri time da činimo što hoćemo, nego sposobnošću da odaberemo dobro i da se znamo odreći trenutne želje radi višeg smisla. Benedikt kaže da odgoj nije samo prenošenje znanja, nego prenošenje mudrosti i sposobnosti samokontrole. Zato roditelji trebaju pomoći djeci da razlikuju trenutni užitek od trajnog dobra.

Mi, kao roditelji, pozvani smo učiti djecu upravo toj vrsti slobode. Slobodi koja se ne očituje u mnoštvu izbora, nego u sposobnosti da dijete prepozna ono što je istinski dobro. To se ne događa slučajno. Za to je potreban trud, svakodnevna prisutnost i puno, puno ljubavi. U našoj obitelji često smo se vraćali na tu Papinu misao – osobito kad bi djeca nešto jako željela. Ponekad smo rekli „možeš, ali ne sada“. Drugi put bismo objasnili zašto nešto nije dobro za njih. I da, ponekad bi nas gledali s nerazumijevanjem, ponekad s ljutnjom. No djeca to ne zaboravljaju. Ta naša „ne“ ostaju zapisane u njihovom srcu, i s vremenom, postaju njihova vlastita „da“ – za ono što je ispravno.

Velika očekivanja koja društvo, škola, pa često i mi sami roditelji postavljamo pred našu djecu ponekad postaju njihov teret koji teško mogu nositi. Često slušam kako je „uvijek odličan uspjeh“ nužan, kako nema mjesta za pogreške i slabije ocjene. No, zaista se pitam – po koju cijenu? U mojim razgovorima s mladima često čujem o strahu koji ih prati poput sjene – strahu od neuspjeha, od razočaranja roditelja, učitelja, vršnjaka. Taj pritisak nosi sa sobom anksioznost koja se ne vidi, ali duboko boli; depresiju koja se skriva iza osmijeha; napade panike koji ostavljaju bez daha. I sve to polako kopa u njihovo samopouzdanje, ostavljajući ih zbunjenima i usamljenima.

Kao majka, želim da moja djeca znaju da je vrijednost osobe veća od ocjena na papiru, i da je prava hrabrost – pokušavati i pogriješiti, pa opet ustati i ići dalje. Zato je važno da im budemo podrška, da ih ohrabrimo da gledaju na život šire od školskih očekivanja i da znaju da nisu sami u svojim borbama.

Ne moramo biti savršeni roditelji. Naša djeca to ni ne traže. Oni žele da budemo prisutni. Da ih slušamo. Da ih volimo. I da im pokažemo smjer. Ako išta želim da moja djeca ponesu iz naše kuće, onda je to uvjerenje da nisu sama – i da se ne moraju sviđjeti svima da bi bila vrijedna ljubavi. Želim da znaju da ih Bog ljubi upravo takve kakvi jesu. To je snaga koju svijet ne može dati – ali mi možemo. Svojim primjerom, svojim životom, svojom vjerom. ■

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutrini, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medjugorje.

ČIJA SU DJECA U GAZI?

**Darinka
Šumanović-
Glamuzina**

Priča o zaštiti djece kroz ovu našu pamtljivu povijest u praksi je često „tužna priča“. Kao „mali ljudi“ nemoćni u odnosu na „veće“, često su žrtve zlostavljanje ovih drugih. Sve se događa uglavnom nesvjesno! Ali ta nesvjesnost ne ublažava i ne opravdava zlo koje se učini malim bićima u razvoju. To zlo, ma kako se kasnije preoblikovalo, preoblačilo, ostaje duboko pohra-

njeno u memoriji malenih. Kasnije zna neočekivano izbiti na površinu poput neizliječenog čira ili podcijenjene bolesti. Statistike su pokazale da je svaki čovjek bio na neki način zlostavljan ili je počinio zlostavu, ma šta on o sebi mislio. Ono što čujemo u medijima samo je vrh sante leda, ili su zapravo najgori slučajevi pored kojih se ne može mirno prolaziti. Zašto je nasilje prema djeci, ali i među odraslima postalo tako uo-

čljivo, prisutno, epidemično a negdje i endemično, ako uzmemo u obzir zemlje gdje traju neprekidni ratni sukobi i gdje djeca nikada nisu spoznala šta znači mirno spavati, imati dovoljno hrane, vode, odjeće, lijekova, knjiga, ići normalno u školu?!

Odrastajući, uočavajući grubi svijet oko sebe, spontani mehanizmi obrane i zaštite zauzimaju najveći dio dječjeg uma u takovim sredinama. Poznata fra-

za da zlostavljani uglavnom postaju zlostavljači, pokazuje se kao točna. Nasilje i mehanizmi obrane su nažalost često jedini tjelesno-duševni horizont velikog dijela ljudske populacije. Um djeteta skrojen od percepcije bola svu svoju kreativnost usmjerava prema mehanizmima osвете za svu patnju koja mu je nanijeta. I to se smatra sasvim prihvatljivim u takovim društvima. Djeci je dostupno oružje, idoli su militantni heroji

spodobni uništavati „tuđe“. Posljedica nasilja je još više nasilja i tako se stvara začarani krug, tzv. spirala nasilja koja poput orkana guta sve u svom dometu. Posljedica takovog života je još više bola, nesreće, nereda i nepravde. Umna zasićenost bolom na nalazi izlaz osim u daljoj destrukciji. Bolest „bola“ se širi kao najgori virus na okolinu, na prijatelje, obitelji. Ako je i obitelj bolesna od bola (često potpuno nesvjesna toga) ona tu nataloženu bol manifestira kao unutarobiteljsko nasilje, bijes, ljubomoru, pohlepu, neuredan život u više dimenzija. Obitelj i članovi te obitelji nemaju duševnog mira. Mentalno recikliranje bola i traume dovodi polagano, ali sigurno do pada vitalnosti cijele obitelji, a depresija je zadnji mentalni monstrum prije samoozljeđivanja. Članovi takove obitelji i takovih društvenih zajednica polako gube humane vrline, a nevidljivo ih popune demonske iliti đavolske crte karaktera, kako to danas već svi primjećujemo. Primjećujemo da ovo postaje nova društvena bolest,

Bez dubokog duhovnog razumijevanja stvarnosti, nema preobrazbe bolesnog i napaćenog čovječanstva. Duhovna staza, duboko duhovno razvijeno biće, put su koji nema alternative. Duhovna svijest nije nikada parcijalna, fragmentirana. Ona je cjelovito razumijevanje činjenice da smo svi Djeca Božja i kao takvi braća bez izuzetka.

epidemija, puno gora i pogubnija od Covida-19. Društvo koje u svojoj „anamnezi“ ima puno bola, nesvjesno tu bol perpetuira pa duševno i što je najgore, duhovno, potpuno atrofira. A kad se dogodi ta faza ove nove bolesti, bolest postaje gotovo ireverzibilna, ili nepopravljiva... Na različitim dijelovima ove lijepe planete, ta se bolest javlja različitim intenzitetom, s različitim varijantama simptoma. To je bolest socijalne destrukcije i samodestrukcije... možemo tako reći. Kada čujete da je do tada zdravi dječak ušao u školu i pobio svoje školske drugove, znajte da je riječ o ovoj bolesti. Takovi pojedinci i kolektivi svoje duševno i duhovno zdravlje, sadašnje i buduće, opsesivno kompulzivno pro-

daju na tržnici oholosti, pohlepe, mržnje, agresije, zločina! Nažalost, bolest je vrlo, vrlo kontagiozna, brzo se prenosi, a mentalna sljepoća je jedna od prvih posljedica. Pa kad slijepi počnu voditi poluslijepi i slijepi, put u pakao je popločan.

Sve djeluje jako tužno i gotovo nepopravljivo. Da će čovječanstvo početi obolijevati od bolesti zla i samouništenja, vidi naravno Nebeski Otac. On šalje svoju „Iscljeliteljicu Majku“ u jedno malo selo prije 44 godine.

Njena misija je teška, majčinska, svakodnevna, iscjeliteljska i učiteljska. Ona pokušava i one polukomatozne dovesti svijesti. Njen učinak je blagotvoran, spasavalački.

Potrebno je dugo i strpljivo odgajati djecu i ljude za zdrav život. A zdravog života nema bez MIRA. U nemiru je destrukcija i bol, u miru je ljubav i radost. Da bismo razumjeli ovu suvremenu bolest zvanu marširajuće zlo, moramo uložiti napor i trud odgoja u Božjem duhu. Kako većina ljudi i kad se računaju za religiozne, nisu svjesni Božje prisutnosti i Božje moći, nisu niti svjesni potrebe da se duhovno razvijaju. Tako nesvjesni vrlo su dobar izbor za regrutaciju u bilo koju vojsku nekog novog rata. Bez dubokog duhovnog razumijevanja stvarnosti, nema preobrazbe bolesnog i napaćenog čovječanstva. Duhovna staza, duboko duhovno razvijeno biće, put su koji nema alternative. Duhovna svijest nije nikada parcijalna, fragmentirana. Ona je cjelovito razumijevanje činjenice da smo svi Djeca Božja i kao takvi braća bez izuzetka. Epidemija se može izliječiti samo ako većina uzme lijek i ozdrave. Možda onda i oni najteže oboljeli požele „biti zdravi“. Ako shvatimo da DUH Božji samo čeka naš pristanak, izlječenje slijedi kao čudesni dolazak proljeća, proljeća zdravlja.

Dugo, dugo nakon drevnih vremena nismo vidjeli niti čuli o progonu djece na tako surov i beščutan način kao što se to događa sada u Gazi. Ne ulazeći u tzv. političke, religijske ili ideološke razloge ratovanja na prostoru Svete zemlje, patnja djece u Gazi je tragedija koja traži da se duhovno biće poveže sa Stvoriteljem, da traži Spasenje, ne od vojske i oružja, već od onih Duša koje prebivaju u ljudskim bićima, a nisu zaboravile svoje istinsko porijeklo. Zajedničko, očinsko. Pa kad se sjetimo tko smo ZAIŠTA, možemo li na postavljeno pitanje: Čija su djeca u Gazi, odgovoriti drugačije od, MOJA SU, NAŠA SU. ■

Kršćanin i znanstvenik u službi života

Jérôme Lejeune (1926.–1994.)

Dr. Jérôme Lejeune mogao je biti marginaliziran i izopćivan, ali se u svojoj obrani života od samoga začeca do naravne smrti nije dao pokolebati niti ušutkati, dok se danas u nekim državama ozakonjuje pobačaj djece sa sindromom Down.

Roden 1926. početkom pedesetih Jérôme Lejeune postao je liječnik. Potom je odabran za istraživanje zdravstvenog stanja poznata kao 'sindrom Down'. Mladi istraživač je g. 1958. došao do otkrića koje je konačno objasnilo podrijetlo sindroma. Otkrio je da djeca pogođena sindromom Down imaju treći, dodatni kromosom, koji je on nazvao 'trisomija'. Tim je otkrićem postavio temelje za citogenetiku, biogenetiku i terapiju kromosomskih bolesti. Ubrzo nakon toga objavljena su njegova otkrića, a time je definiran i njegov profesionalni ugled i smjer. Bio je u izvornom smislu znanstvenik.

Pojam "znanstvenik" evocira znanje, izvrsnost u području znanstvene kompetencije i oblik stručnosti. Također otkriva analitički ili objektivni istraživački duh. Štoviše, kad danas koristimo riječ "znanost", mislimo na eksperimentalnu ili strogu znanost. Ali ne tako davno, filozofija se također smatrala znanost.

Također vidimo da je danas, u našem postmodernom i pozitivističkom dobu, znanost sve više sinonim za tehničko znanje. Znanost postavlja pitanje *kako*, ali ne postavlja pitanje *zašto*. Filozofija ili teologija mogu odgovoriti na ovo *zašto*.

Prirodno i moralno

U današnje vrijeme znanstvenik će biti sve više tehnički tip i kao rezultat toga, tehnika je kumulativna. Kao što je govorio Jérôme Lejeune, tehnika je kumulativna, ali mudrost nije. Možemo akumulirati tehničko znanje, ali nažalost ne akumulirati i mudrost koja nam pomaže da znamo kako koristiti tu tehniku rasta znanja.

Jérôme Lejeune imao je upravo tu izvanrednu sposobnost da ne smatra da je tehnologija sama po sebi dovoljna, da ne smatra da je sve što tehnologija dopušta moralno dobro i korisno. Stvarno je razmišljao o znanosti kao o sredstvu za znanje. Ali se nije bojao razmišljati i filozofski, integrirati prirodno moralno, pa čak i duhovno razmišljanje, u svoje rasuđivanje. Očito nije vidio protuslovlje između vjere i znanosti. Ovo je vrlo važna točka njegove osobnosti.

Svojim je djelima na izvanredan način pokazao jedinstvo između vjere i znanosti. Tako je dao dubinu stvarima i nije donio samo tehnički, nego i mudar odgovor.

Zanimljivo, budući da je kao dijete doživio rat i godinu dana nije išao u školu jer je bilo preopasno. Stoga je otac pozvao njega i brata da pročitaju knjige koje žele u obiteljskoj knjižnici.

Imao je zbilja golemu knjižnicu. Sa 17 godina pročitao je sve latinske, grčke i francuske klasike. Nema mnogo mladih ljudi koji su u toj dobi pročitali Bergsona, Homera i Vergilija. To je hranilo njegovu inteligenciju, njegovo razmišljanje, njegovo razumijevanje svijeta. To mu je dalo sjajnu perspektivu prema stvarima i, kao rezultat toga, uspio je staviti znanost na mjesto koje joj pripada.

Njegova znanstvena ostavština je prije svega otkriće 'trisomije' koje je revolucioniralo svijet genetike i živote obitelji koje su pogođene sindromom Down.

Danas to ne shvaćamo tako tragično, ali prije njegova otkrića 1958. godine, obitelji koje su imale dijete s Downovim sindromom, ili "mongoloidno" dijete kako se tada nazivalo, bile su u tjeskobi i strahu, a da ne spominjemo način na koji je društvo gledalo na njihovo dijete, a time i na njih.

Cijela obitelj bila bi izopćena i skrivala se. Ostale djevojke u obitelji nisu se mogle udati, njihovi su životi bili uništeni. Nakon otkrića da je riječ o kromosomskoj bolesti, Lejeune je revolucionirao društveni pogled na takve obitelji i vratio im dostojanstvo. Oslobodio ih je tereta sumnje i usuda. To je već bio golem korak.

Otac moderne genetike

Otkrio je mnoge druge kromosomske bolesti i učinio genetiku samostalnom disciplinom, stvorio je prve citogenetičke certifikate, bio je prvi profesor na prvoj akademskoj katedri za genetiku u Francuskoj. Također je bio dekan Medicinskog sveučilišta u Parizu.

Kaže se da je bio otac moderne genetike. Svi genetičari u Francuskoj tijekom 30 godina bili su njegovi učenici. Imao je golem utjecaj ne samo u Francuskoj, nego i u Sjedinjenim Državama i diljem svijeta.

Godine koje su uslijedile bile su odobravanje i pohvale, nagrade i rastući prestiž jer je Lejeune postao redoviti sudionik međunarodnih konferencija, vrlo tražen govornik, stručni svjedok parlamenata i vlada. Godine 1962. došao je u SAD kako bi iz ruku tadašnjega američkog predsjednika primio Kennedyjevu nagradu. U to se doba govorilo čak i o Nobelovoj nagradi. Dvaput je predlagan za Nobelovu nagradu za medicinu. Profesionalni put pred profesorom Lejeunom izgledao je prostran i lagan.

Osim toga, postojala je mogućnost da postane i bogat čovjek s uspješnom privatnom praksom. Namjerno je odabrao skromniji način života. Neki je savjetnik jednom primijetio Lejeuneovoj kćeri kako je njezin otac dolazio u institut biciklom, dok se on istodobno vozio u Ferrariju. Liječenje bolesnika nije bila karijera toga liječnika - bio je to poziv. Međunarodno priznat i nositelj prve katedre za genetiku u Francuskoj, mladi profesor medicine bio je, po općem mišljenju, na putu do zaslužena Nobela. Međutim, on se odrekao budućih izgleda za slavu, uspjeh i financijsku udobnost kada je shvatio da će, kako bi to postigao, morati dopustiti da njegovo istraživanje skrene sa svoje svrhe i zacrtana moralnoga

puta te da će postati suučesnik onih koji su Zapadu željeli nametnuti 'novu paradigmu', 'novu' viziju života. čovjeka i društva, u otvorenu protivljenju i prkosu Božjem zakonu i kršćanskoj vjeri.

Crpio je snagu za svoj herojski izbor i otpor - za koji su ga protivnici kažnjavali do kraja života - iz iskustva jednoga jutra u kolovozu 1967., tijekom izleta na Galilejsko more. Tu je doživio snažno mistično iskustvo koje ga je promijenilo iz pobožnog i praktičnog katolika u 'predanog vojnika' u službi Krista. Njegov se susret s Kristom dade usporediti s iskustvom koje su imali jedan B. Pascal, Paul Claudel ili André Frossard, kojih su se životi nakon susreta s Gospodinom naskroz promijenili. Iznenađni susret s Gospodinom, s Nadnaravnim.

Mistično iskustvo Kristove prisutnosti

Te je godine 41-godišnji profesor Jérôme Lejeune kao jedan od vodećih znanstvenika svoga doba bio je na putovanju u Svetu zemlju. Spomenuto putovanje u Izrael bilo je dio medicinske konferencije održane u Tel Avivu; nije to bilo hodočašće, a većina prisutnih liječnika bili su ili Židovi ili agnostici, imali su tendenciju ismijavati 'pobožnog katolika' tijekom izleta na kršćanska mjesta. Stoga je nemoguće pripisati njegov osobni doživljaj klimi pobožnog zanosa, zapravo suprotno.

Njegov stariji brat, slikar Philippe Lejeune, saznao je za bratovo iskustvo iz pisma koje mu je Jérôme poslao iz Svete zemlje. Bio je veoma iznenađen jer je događaj bio toliko neobičan za njegova mlađeg brata. Stoga se mora isključiti bilo kakva samosugestija.

Upravo s razloga što mu atmosfera grupe nije odgovarala Lejeune, namjesto da s ostalima pliva u Galilejskom jezeru, radije je posjetio malu neuglednu kapelu koja nije bila 'prikladna' za vjerski zanos. Ušao je u kapelicu kako bi uživao u trenutku mira i tišine. Ono što mu se dogodilo čim je otvorio vrata bilo je krajnje neočekivano i iznenađujuće. Nazaret, Betlehem ili Jeruzalem bili bi prikladnije okruženje da je Lejeune tražio vjerničke emocije.

Čim je Lejeune ušao u kapelicu, obuzeo ga je osjećaj koji nikada prije nije iskusio; prisutnost za koju je znao da je Kristova, toliko snažna, da se morao pokloniti i pasti na koljena: „I u toj maloj neuglednoj kapelici ispružio sam se na tlu cijelom dužinom da poljubim zamišljene korake Onoga koji je bio tamo. Ta dječja, gotovo instinktivna gesta, činila mi se sama po sebi komičnom, ali ne i osjećaj koji ju je potaknuo... Poljubio sam pod u znak nježnog poštovanja jer nisam znao što bih rekao te nisam mogao smisliti ili doumiti ništa drugo što bih mogao učiniti“. Ostao je svjestan svoje okoline dok je razmišljao o svome naizgled 'komičnom' položaju.

Zatim je opisao svoje iskustvo sa znanstvenom preciznošću, navodeći što to nije bilo, a ne što je bilo, budući da je to za njega bio misterij: „Iznad svega, ne vjeruj, dragi moj brate, da sam u tom trenutku imao viziju, da sam bio u duhu prenesen, oduševljen ili zanesen neopisivom ekstazom. Sve je u meni bilo racionalno kao i obično, prosuđujući svoje ponašanje kao neobično, a ipak je odjekivala neka nepoznata, ali bliska vibracija koja me silila da se uključim u klanjanje, da postignem jedinstvo

koga nisam dostojan. Sin se ponovno sjedinio s voljenim Ocem; Otac koji je konačno bio poznat, dragi Učitelj, otkriveno Presveto Srce – bilo je to sve i još mnogo više. Kako bih mogao to opisati? Nježnost, blagost, odanost, postidečnost, ali odlučna ljubav, potreba da mu dam do znanja koliko me duboko dirnula ta njegova nježnost i dobrota, da sam želio ostati tamo i da sam ga prepoznao, da me je tako nježno i bratski zagrlio. Kako to izreći? Najočitiija nježna ljubav!"

Preobrazba života

Lejeune je imao trenutnu i konačnu objavu koja će preobraziti čitav njegov život: Kristovu prisutnost uz sebe, i njegovu neizmjernu i bezuvjetnu ljubav. Jednostavnost događaja, odsutnost bilo kakve dramatizacije ili senzacionalizma, jamstvo je njezine autentičnosti. Nešto uistinu izvanredno dogodilo se tijekom toga kratkog trenutka, kad se vrijeme zaustavilo.

Lejeune je napustio kapelu, iznenađen kratkoćom svoga iskustva, fasciniran da se vani ništa nije promijenilo, premda je sam bio preobražen i ispunjen novim uvjerenjem:

„Otišao sam... noseći zauvijek sa sobom sigurnost ponovnog susreta i čudesnu prisnost koju je Isus pripremio za čovječanstvo... na toj stvarnoj 'druvoj strani' svega što postoji i što se može otkriti samo s onu stranu vremena; s druge strane". Lejeune je bio potpuno promijenjen, osjećajući da je postao Kristov

borac, pripremajući se za bitku koju još nije poznao.

Najbolji dokaz istinitosti ove zgode jest da je on doista postao naskroz Kristov borac i borio se do svog posljednjeg dana i daha, u ime Evanđelja, kako bi obranio najmanju i najbespomoćniju, nerođenu djecu, posebno onu sa sindromom Down, koja su predodređena za terapijski pobačaj. Njegova predanost borbi za život uništila je njegovu briljantnu karijeru, bila je zaprijetka da dobije Nobelovu nagradu za medicinu, izopćila ga iz vlastite profesionalne zajednice i izložila prijetnjama i uvredama svih vrsta. Sve je to zapravo mogao izbjeći da je pristao na šutnju ili da se priklonio mainstream-ponašanju glede tretmana prenatalne medicine dijagnosticiranja abnormalnih pojava kod embrija u majčinoj utrobi. On to nije učinio. Takva hrabrost bila je dar milosti i predanosti životu.

Lejeuneovo prihvaćanje odgovornosti za sve pogođene tim sindromom ubrzo ga je pomaknulo od nacionalnog heroja do izopćenika, oklevetana u tisku i drugdje. Početkom sedamdesetih njegova su se djeca vozila na biciklima do škole pored zidova ispisanih grafitima i prijetnjama: "UBIJ LEJEUNEA".

Lejeune je to predvidio. Jednom, dok je bio na raspravi u Ujedinjenim narodima, čuo je poziv neke majke kojoj je u trudnoći dijagnosticirana neka abnormalnost. Kako se rasprava bližila kraju, Lejeune je izašao na podij. Njegov doprinos imao je potpuno drukčije stajalište

od prethodnoga. Nije on govorio o invaliditetu tih osoba, već o dostojanstvu svakog ljudskog života, o "malom čovjeku" koji živi u utrobi, bespomoćan, ali je zacijelo potpun čovjek. Tog dana, međutim, bio je to usamljeni glas. Te noći napisao je svojoj supruzi da je odsada svaki (raz)govor o Nobelovoj nagradi suvišan. Bez ikakva izgleda da će je dobiti.

Stav vjere i znanosti

Profesor Lejeune nije se dao ušutkati, stoga je morao biti marginaliziran. Mrtva ruka birokracije primijenjena je na njegov rad dok su se sredstva za istraživanje polako gušila. Godine su prolazile bez ikakva akademskog promaknuća jer je bio gotovo izopćen, a na kraju 1982. njegov je laboratorij zatvoren. Unosne ponude za karijeru stizale su iz Amerike, ali ih je odbijao. Radije je ostao u svojoj domovini i služio kako je najbolje mogao. Lejeuneovi argumenti za zaštitu nerođenih temeljili su se s jedne strane na znanstvenim činjenicama - u majčinoj utrobi je doista dijete - ali snaga koju je dobio da nastavi raspravljati o tome proizlazila je iz njegove vjere i iskustva s Genezaretskog jezera.

Lejeune je jednom opisao život istraživača kao život onoga koji se vrti u krugu dok se ne pronađu otvorena vrata. Godine 1994. otvorila su se vrata kad ga je papa Ivan Pavao II. imenovao predsjednikom nove Papinske akademije za život. Njegovo prijateljstvo s Papom bilo je dugotrajno. Kad god je Lejeune bio u Rimu, i on i njegova supruga nazočili bi jutarnjoj Papinoj misi, nakon čega bi uslijedio doručak s Papom. Obojica su imala mnogo toga zajedničkog: obojica su se borila protiv Moloha kulture smrti, vodili su rat ne protiv ljudi, već protiv lažnih ideja civilizacije smrti.

I kao liječnik Lejeune bio stalno na raspolaganju, dostupan u svako doba svojim pacijentima i njihovim roditeljima - od kojih su se mnogi, barem u početku, mučili kako se nositi s djetetom koje ima sindrom Down. Lejeune je shvatio ne samo medicinske probleme, već i one čisto ljudske. Čak i navečer i vikendom njegov kućni telefon zvonio bi s još više poziva koji bi progutali sve slobodno vrijeme; telefonski pozivi stalno su se redali, a uznemireni glasovi s druge strane slušalice dočekivani su s utješnim glasom.

Na duhovnoj razini život ovoga vjernika i znanstvenika prije svega se očituje da vjera i znanost idu ruku pod ruku, pa da bi netko bio veliki znanstvenik, nema potrebe odbaciti svoju vjeru. Na isti na-

čin, da bi bio častan čovjek, s herojskim vrlinama, nema potrebe odbaciti svoju inteligenciju, naprotiv. Stoga je inteligencija Jérômea Lejeunea zaista u srži njegove osobnosti ali i svetosti. Stalno je plivao protiv struje i duha vremena ('zeitgeist'), znao je i bio uvjeren da nad svime stoji temeljni Božji zakon - zakon života, ne smrti.

Smatram da je ovo temeljno za današnji hiperracionalistički svijet, koji vjeruje da je vjera rezultat vjerovanja starijih žena koje nisu intelektualno obrazovane. Jerome Lejeune učinkovito odbacuje takvo nerazumijevanje vjere i inteligencije.

Obitelj je svetinja

Javna osoba, a bio je naskroz posvećen obitelji. Lejeune je na sveučilištu upoznao svoju suprugu, dansku protestantkinju, koja je kasnije prešla na katoličanstvo. Prvi njihov susret zbio se u fakultetskoj knjižnici. Tražila je olovku, a on joj je ponudio svoju. Kasnije su se oboje složili kako to bijaše ljubav na prvi pogled. Do kraja života, unatoč svim usponima i padovima u godinama koje su uslijedile, kad bi bio na svojim brojnim putovanjima u inozemstvu, upravo je tim istim nalivperom Lejeune pisao svojoj ženi.

Obitelj mu je bila važna. Lejeune je propustio brojne prilike za poslovanje ručkove, radije je svaki dan blagovao sa suprugom i svojih petero djece. U kućanstvu Lejeuneovih postojao je dnevni ritam - onaj koji je završavao obiteljskom molitvom svake večeri, kada bi se molilo za mnoge, posebno za bolesne. Nedjeljna sveta Misa bila je obveza, a pjevao je u crkvenom zboru.

Ta 'druga strana' o kojoj je govorio u svome iskustvu otvorila su mu se ubrzo nakon što je imenovan predsjednikom Akademije. Nepuna 33 dana nakon imenovanja za predsjednika Papinske akademije za život profesor Lejeune preminuo je od raka. U rano jutro, na Uskrs, 3. travnja 1994., svećenik je žurio u parišku bolnicu. Nosio je Presveto Sakrament. Kad je stigao, bilo je prekasno. Čovjek koji je trebao primiti *viaticum* već je preminuo. Upravo je završila njegova agonija koja je započela na Veliki petak, nedugo nakon primanja bolesničkog pomazanja; na Veliku subotu stanje se pogoršalo uz poteškoće s disanjem. Toga jutra, otprilike oko četiri sata, Jérôme Lejeune prešao je iz ovog života u vječnost, u slavu i zagrljaj Uskrsloga.

Čuvši za smrt čovjeka koji mu je postao blizak prijatelj, papa Ivan Pavao II. je napisao:

„Danas smo suočeni sa smrću velikog kršćanina 20. stoljeća, čovjeka za kojeg je obrana života postala apostolat. Bjelodano je jasno da je u sadašnjoj svjetskoj situaciji ovaj oblik apostolata laika posebno potreban... On je ostavio uistinu briljantno svjedočanstvo svoga života kao čovjeka i kao kršćanina". Ivan Pavao II. napisao je u pismu kardinalu Jean-Marie Lustigeru, pariškom nadbiskupu, dan nakon što je dr. Lejeune pozvan u Gospodinov dom, kako je dr. Lejeune je imao karizmu: Božji dar koji ga je osnažio da „upotrijebi svoje duboko znanje o životu i njegovim tajnama za istinsko dobro čovjeka i čovječanstva, i samo u tu svrhu". Jérôme Lejeune, nastavio je Ivan Pavao II., postao je „jedan od gorljivih branitelja života, posebno života nerođene djece". Čineći to, bio je spreman „postati 'znak protuslovlja', bez obzira na pritiske koje je vršilo permissivno životu ili na izopćenje kojem je bio izložen". Tako je svijet u Jérômeu Lejeuneu upoznao „čovjeka za kojeg je obrana života postala apostolat". Karizmu koju je dr. Lejeune primio živio je u evanđeoskom sluzenju Kristu i Kristovoj djeci.

Možemo se nadati i moliti da će Jérôme Lejeuneove herojske vrline Crkva službeno priznati, kako bi se mogao pridružiti svom prijatelju Ivanu Pavlu II. među redovima blaženih i kanoniziranih. Ako se to dogodi, bit će to zato što je Crkva uvjerena da su ta dva života u službi života živjeli hrabri ljudi vjere i razuma, koji su znali da nas istina oslobađa u najdubljem smislu slobode - i danas nas svjedočenje istine poziva da budemo, kad je to potrebno, znakovi proturječja, poput samog Gospodina Isusa.

U međuvremenu je pokrenut proces za njegovu kanonizaciju. Papa Franjo proglasio ga je Slugom Božjim. ■

Priredio: fra Tomislav Pervan

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni, a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – *audiatur et altera pars!* Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmijelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

Katolički svećenici u Bjelorusiji osuđeni u tajnim procesima

Dvojica katoličkih svećenika u Bjelorusiji osuđena su na 11 i 13 godina zatvora u tajnim procesima, dok organizacije za ljudska prava upozoravaju na sustavne represije nad Crkvom.

Režim Aleksandra Lukašenka nastavlja vršiti pritisak na Katoličku Crkvu u Bjelorusiji, gdje katolici čine manje od deset posto stanovništva. Od jeseni 2022. vjernicima je zabranjen pristup crkvi na Trgu nezavisnosti u Minsku, službeno zbog „sigurnosnih razloga“, a vlasti najavljuju da će crkva biti vraćena tek 2027. godine, nakon završetka renovacije.

Prema podacima Centra za ljudska prava Viasna, među političkim zatvorenicima nalaze se i dvojica katoličkih svećenika. Vlč. Henryk Akalatowicz, župnik iz Wołożyna, osuđen je u nejavnom postupku na 11 godina zatvora zbog navodne veleizdaje. Teško bolestan svećenik, koji je već prebolio srčani udar i operaciju karcinoma, tvrdi da je optužen na temelju „laži, prijetnji i ucjena“ te da nikada nije bio špijun, nego „uvijek Božji sluga“. Trenutno se nalazi u kaznionici u Babrujsku, gdje unatoč represiji pruža duhovnu skrb drugim zatvorenicima.

Na 13 godina zatvora osuđen je i vlč. Andrzej Juchniewicz, bivši predsjednik Nacionalne konferencije redovnika, također u tajnom procesu. Njegova redovnička zajednica, Oblati Marije Bezgrešne (OMI), ocijenila je presudu politički motiviranom.

Bjeloruska Crkva zasad se suzdržava od javnih izjava o progonima. Promatrači upozoravaju da režim koristi represiju nad svećenicima kako bi zastrašio vjernike i učvrstio vlast, dok dio međunarodne zajednice strahuje da bi nedavni kontakti američkog predsjednika Donalda Trumpa s Minskom mogli dovesti do legitimacije Lukašenka bez ikakvog stvarnog poboljšanja stanja ljudskih prava. ■

Sedam katoličkih crkava napadnuto u Španjolskoj tijekom kolovoza

Sedam slučajeva vandalizma i profanacija katoličkih crkava zabilježeno je u Španjolskoj tijekom kolovoza, priopćio je OLRC (Opservatorij za vjerske slobode i savjest). Organizacija je upozorila na „crni kolovoz“ i rast mržnje prema kršćanima.

Incidenti su se dogodili u više gradova i pokrajina: u Ruteu (Córdoba) crkvene stepenice zalivene su crnom bojom; u Valenciji je kapelica trajnog klanjanja oskrvrnjena razbijanjem pokaznice; u Palmi de Mallorci osvanuli su uvredljivi grafiti, a u katedrali u Valenciji napadnuti su sakristan i vjernici tijekom mise. U Albuñolu (Granada) zapaljena je crkva nakon napada na kipove, dok je u Yelesu (Toledo) počinjena veća šteta na kipovima Djeteta od Lijekova i Gospe od Samoće. Posljednji napad zbio se 31. kolovoza u Barceloni, gdje su

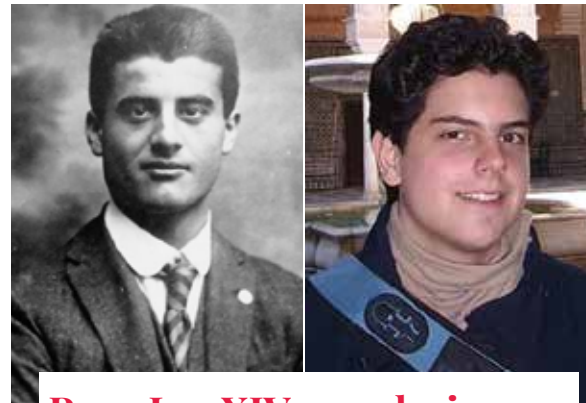
aktivisti skupine Futuro Vegetal bojom gađali pročelje bazilike Sagrada Familia.

Predsjednica OLRC-a María García poručila je da ti događaji „potvrđuju porast kršćanofobije i ranjivost vjerske slobode“ te zatražila odlučan odgovor vlasti i veća sredstva za zaštitu vjerske baštine. „Kolovoz je bio mračan mjesec za vjersku slobodu u našoj zemlji. Nasilje i mržnja prema kršćanima nisu izolirani slučajevi“, naglasila je. Opservatorij upozorava da mnoge župe moraju postavljati kamere ili zatvarati crkve zbog rasta vandalizma i poziva vlasti da osiguraju veću zaštitu te dosljednu primjenu kaznenog zakona protiv zločina iz mržnje i vrijeđanja vjerskih osjećaja. „Samo odlučnom reakcijom i prijavljivanjem napada može se jamčiti suživot i poštovanje slobode svih“, poručila je García. ■

Kineske katoličke zajednice bilježe porast svećeničkih i redovničkih zvanja

Katoličke zajednice u Kini u prvih šest mjeseci 2025. zabilježile su značajan porast svećeničkih i redovničkih zvanja: zaređen je jedan biskup, 16 svećenika te je više redovnica položilo zavjete. U prvoj polovici 2025. Katolička Crkva u Kini dobila je novog biskupa Lülianga, Antonija Ji Weizhonga, 16 novih svećenika te četiri redovnice koje su položile vječne zavjete, dok ih je 22 obnovilo zavjete. U srpnju je biskup Nanchanga, Ivan Krstitelj Li Suguang, zaređio trojicu svećenika iz pokrajina Shanxi i Hebei, a u Pekingu je za 19. rujna najavljeno ređenje dvojice đakona. Nakon razdoblja pada broja zvanja, podaci pokazuju znakove stabilizacije. Kandidati za svećeništvo prolaze formaciju od pet do sedam godina, a i već zaređeni svećenici obvezni su na trajnu izobrazbu. Posljednjih godina Katolička Crkva u Kini ulaže dodatne napore u formaciju laika, svećenika i redovnica te njihovo uključivanje u misijsko djelovanje. ■

Papa Lav XIV. proglasio svetima Karla Acutisa i Pier Giorgia Frassatija

Papa Lav XIV. proglasio je 7. rujna na Trgu svetog Petra svetima Karla Acutisa i Pier Giorgia Frassatija, dvojicu mladih laika koji su svojim životima svjedočili, kako je rekao, da je najveći rizik u životu „rasipati ga izvan Božjeg plana“. Pred 80 tisuća okupljenih vjernika Papa je u homiliji istaknuo da su obojica bili „zaljubljeni u Isusa“, spremni „dati sve za Njega“ i da su do svetosti došli „jednostavnim sredstvima dostupnim svima“ – euharistijom, molitvom i svakodnevnom ljubavlju prema bližnjim.

Pred oko 80 tisuća vjernika okupljenih ispred Bazilike svetog Petra, Papa je u homiliji istaknuo da su novi sveci primjer kako se svetost može živjeti jednostavno: „Zaljubljeni u Isusa i spremni dati sve za Njega, oni su nam pokazali da se svetost ne živi u izvanrednim djelima, nego u svakodnevnim koracima kroz euharistiju, molitvu i ljubav prema siromašnima.“

Na svečanoj misi, uz Papu, sudjelovali su kardinali i biskupi, među kojima torinski nadbiskup Roberto Repole i mons. Domenico Sorrentino, biskup Asiza. U prvim redovima sjedila je obitelj Karla Acutisa, roditelji Andrea i Antonia te brat i sestra Michele i Francesca, dok je među uzvanicima bio i talijanski predsjednik Sergio Mattarella.

Papa je podsjetio da je Pier Giorgio Frassati bio aktivan u Katoličkoj akciji, studentskim udrugama i karitativnom radu u rodnom Torinu, gdje su ga prijatelji prozvali „Frassati prijevoznik“ jer je na svojim leđima nosio hranu i pomoć siromasima. Karlo Acutis, poznat kao „cyber-apostol euharistije“, koristio je internet kako bi približio vjeru drugima, no svoj je život proživljavao u jednostavnosti, povezujući sport, školu, igru i pomaganje potrebitima s redovitom molitvom i misom.

„Ne ja, nego Bog“, ponavljao je Karlo Acutis, dok je Frassati govorio: „Ako imate Boga u središtu svojih djela, doći ćete do cilja.“ Papa Lav XIV. rekao je da njih dvojica mladih svetaca ostaju „poziv svima, a posebno mladima, da ne rasipaju život, nego da ga usmjere prema nebu i učine remek-djelom“.

Obred kanonizacije zaključen je svečanom papinskom formulom proglašenja, pjevanjem „Aleluja“ te prinošenjem tamjana i štovanjem relikvija novih svetaca. Papa je okupljenima zahvalio riječima: „Danas je velika radost za Italiju, za Crkvu i za cijeli svijet.“ ■

Sveta Stolica upozorava na zabrinjavajući povratak nuklearne retorike

Stalni promatrač Svete Stolice pri Ujedinjenim narodima nadbiskup Gabriele Caccia upozorio je na porast vojne potrošnje i razvoj sve razornijeg oružja, istaknuvši da se svijet umjesto prema miru kreće u suprotnom smjeru, uz zabrinjavajući povratak agresivne nuklearne retorike.

Govoreći na visokoj plenarnoj sjednici Opće skupštine UN-a posvećenoj Međunarodnom danu protiv nuklearnih pokusa, nadbiskup Caccia podsjetio je kako je prije 80 godina eksplozija prve nuklearne bombe promijenila tijek povijesti i bacila dugu sjenu na čovječanstvo. „Od tada je provedeno više od dvije tisuće nuklearnih testova u atmosferi, pod zemljom, u oceanima i na kopnu, s teškim posljedicama posebno za autohtona stanovništva, žene, djecu i nerođene“, naglasio je.

Sveta Stolica pozvala je na zajedničku odgovornost kako se tragedije prošlosti ne bi ponovile. „Zabrinjavajuće je da svjetski odgovor ide u suprotnom smjeru – umjesto razvoju kulture mira svjedočimo rastu vojne potrošnje, razvoju novih razarajućih oružja i povratku retorike nuklearne prijetnje, često naštrb ulaganja u ljudski razvoj i opće dobro“, upozorio je nadbiskup.

Istaknuo je kako potraga za svijetom bez nuklearnog oružja nije samo strateška nužnost, nego i duboka moralna obveza, te da ona zahtijeva obnovljeni multilateralni dijalog, dosljednu provedbu ugovora o razoružanju i konkretnu pomoć zajednicama pogođenima nuklearnim testovima.

Na kraju je Caccia ponovio bezuvjetnu potporu Svete Stolice Ugovoru o zabrani nuklearnog oružja te važnost stupanja na snagu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih proba, zajedno s provedbom sustava međunarodnog nadzora i njegovih verifikacijskih mehanizama. ■

Salzburški nadbiskup pješice hodočasti u Rim

Salzburški nadbiskup i predsjednik Austrijske biskupske konferencije mons. Franz Lackner već dva tjedna pješice hodočasti prema Rimu. Na put dug oko 600 kilometara krenuo je 21. kolovoza iz Firence, slijedeći takozvani „Franziskusweg“ (Put sv. Franje), hodočasničku rutu koja povezuje gradove vezane uz život svetog Franje Asiškoga, izvijestio je 5. rujna Kathpress.

Sezdesetdevetogodišnji biskup i član franjevačkog reda hoda sa štapom i u redovničkom habitu, a doživljava s puta redovito dijeli na Instagramu i Facebooku. „To je duboko i dirljivo iskustvo – ići ovim putem kao franjevac“, poručio je nadbiskup, naglasivši kako i za njega osobno Jubilejska godina 2025. stoji u znaku „hodočašća nade“.

Dosad je prošao kroz La Vernu, koju se naziva „franjevačkim Golgotom“, zatim kroz Gubbio, a posljednjih dana i kroz Asiz. Ondje je molio na grobu svetog Franje te posjetio grob mladog blaženika Karla Acutisa, kojega će papa Lav XIV. u nedjelju u Rimu proglasiti svetim.

Lackner planira u „Vječni grad“ stići za otprilike tjedan dana, a njegovo hodočašće bit će i osobna priprema za sudjelovanje u proslavi Svetog godine. ■

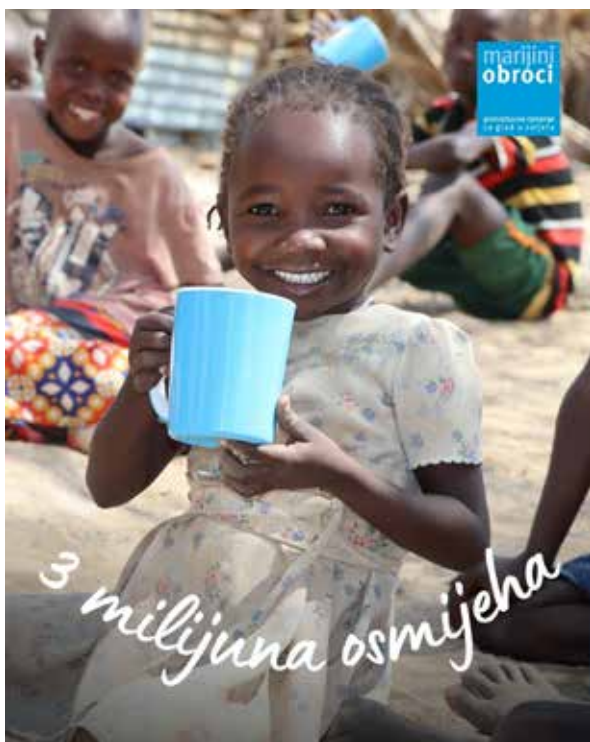
3 MILIJUNA OSMIJEHA

Marijini obroci dosegнули značajnu prekretnicu – hrane 3 milijuna školske djece

Na početku nove školske godine humanitarna organizacija Marijini obroci obilježava značajnu prekretnicu: sada svakoga školskog dana osigurava prijeko potrebne školske obroke za više od 3 milijuna djece u najsitimašnijim zajednicama na svijetu. To je izvanredno povećanje od oko 800.000 djece od početka 2024. godine.

Za djecu koja žive na područjima gdje je svakodnevna nesigurnost u opskrbi hranom zbog posljedica ratnih sukoba ili klimatskih promjena obećanje obroka na mjestu obrazovanja može značiti razliku između odlaska u školu i ostajanja kod kuće. Trenutno je u svijetu 71 milijun djece osnovnoškolske dobi izvan školskog sustava – što je brojka veća od ukupnog broja djece iste dobi koja pohađaju osnovnu školu u Europskoj Uniji, Velikoj Britaniji, SAD-u i Kanadi.

Osnivač i direktor Marijinih obroka, Magnus MacFarlane-Barrow, objašnjava: „Odabrali smo 8. rujna za proslavu toga što hranimo više od 3 milijuna djece svakog školskog dana jer je to dan kada slavimo rođendan Gospe. Dakle, toga dana njoj predajemo sav ovaj rad. Marijini obroci pripadaju njoj! Ovo je naš skromni rođendanski dar njoj.

Unatoč ovom velikom broju od 3 milijuna, za mene Marijini obroci i dalje ostaju vrlo jednostavna stvar, nešto malo, u što se svatko od nas može uključiti. Svaki od nas može nahraniti barem jedno dijete. Ne moramo uvijek razmišljati o velikim brojkama – radije razmišljamo o jednom djetetu u isto vrijeme. Svako od njih ima ime, svako od njih je voljeno od Boga.“

Ova prekretnica uslijedila je nakon širenja programa Marijinih obroka u devet zemalja od kojih je najveće bilo u državama: Malaviju, Haitiju, Zambiju, Zimbabveu, Južnom Sudanu i Etiopiji, čime je stotinama tisuća djece osigurana pomoć u razdoblju od 18 mjeseci.

U ratom pogođenoj Etiopiji, specifično u regiji Tigray, organizacija je povećala svoj doseg za više od 700%, porastavši s oko 30.000 djece početkom 2024. na više od 245.000 djece danas. To donosi životno važnu prehrambenu potporu djeci koja su godinama trpjela posljedice sukoba, patnje i prekida obrazovanja.

U Malaviju i Zambiju, dvama najdugovječnijim programima školskih obroka, također je zabilježen značajan rast – s više od 400.000 dodatne djece, čime je ukupan broj porastao na više od 1.315.000 u Malaviju i preko 605.000 u Zambiju. To se događa u trenutku kada stanovništvo u obje zemlje trpi posljedice suše, poplava i drugih ekstremnih vremenskih pojava uz gospodarske izazove. Na Haitiju, unatoč političkim nemirima i nasilju, Marijini obroci uspjeli su, u suradnji s partnerskim organizacijama, povećati broj djece koja primaju obroke na više od 196.000.

Kako bi obilježili ovaj povijesni trenutak u borbi protiv dječje gladi, Marijini obroci ponovno pozivaju na globalnu podršku svojim školskim programima usmjerenima na djecu koja žive u krajnjem siromaštvu u područjima s velikim potrebama i u teško dostupnim regijama. A obzirom na to da danas više od četvrtine djece diljem svijeta u ranom djetinjstvu (27%) nema sigurnu prehranu – što je više od 181 milijun djece mlađe od pet godina – potreba za održivim programima školskih obroka nikada nije bila veća.

Magnus MacFarlane-Barrow, pojašnjava: „Ova prekretnica nije toliko povod za slavlje koliko poziv na djelovanje. Pozivamo svaku dobronamjernu osobu da se pridruži pokretu Marijinih obroka kako bi se ostvarila naša vizija – da svako dijete na svijetu primi jedan dnevni obrok na svom mjestu obrazovanja. Iako je nevjerojatno da je naš rad narastao do toga da dosežemo 3 milijuna djece, tužna je stvarnost da deseci milijuna djece i dalje gladuju i ne idu u školu. Danas, u svijetu u kojem proizvodimo više nego dovoljno hrane za sve nas, tisuće djece

umrijet će od gladi ili bolesti povezanih s glađu. A ipak, Marijini obroci trebaju samo oko 11 centi za jedan obrok i 22 eura da bi se jedno dijete hranilo cijelu školsku godinu.“

Rast Marijinih obroka svjedočanstvo je brojnim ljudima koji vjeruju u njihovu viziju – da svako dijete treba primiti obrok u školi – i koji svojim vremenom i resursima pomažu u ostvarenju te vizije.

Niskobudžetni pristup Marijinih obroka znači da je potrebno samo 22 € da bi se dijete hranilo svakoga dana u školi cijelu godinu. To je moguće samo zahvaljujući brojnim predanim volonterima u više od 40 zemalja diljem svijeta – od onih koji se posvećuju prikupljanju sredstava i podizanju svijesti do tisuća volontera koji ustaju u zoru kako bi pripremili hranjive obroke za djecu u svojim zajednicama.

Swjedočanstva iz Malavije

Louis Yahaya, starješina Khanene u selu Nyambi: „Nismo mislili da itko može doći ovdje, ovako daleko, na mjesto poput ovoga, koje je tako udaljeno i usred šume. Mislio sam da se ovakav projekt može provoditi samo u gradovima.“

Alesi Simati, otac sedmero djece koja pohađaju osnovnu školu Namingwere: „Nemamo dom jer nam se kuća srušila zbog jake kiše i od tada se nismo uspjeli oporaviti. A u zajednici vlada glad jer je gnojivo sada jako skupo. Budući da ga nismo koristili, kukuruz koji imamo na polju možda će dati samo dvije vreće. Glad nam je ponovno pred vratima.“

Luciano Ngikiri, ravnatelj osnovne škole Namingwere: „Zbog gladi, mnoga djeca rade kako bi pridonijela obitelji. Upis u školu nam je jako nizak upravo zbog gladi i siromaštva. Oni koji dolaze gladni ne sudjeluju u nastavi. Sada će ta djeca koja ostaju kod kuće dolaziti u velikom broju i moći će biti aktivna u nastavi. Osjećam se kao da hodam po suncu!“

25. Međunarodna duhovna obnova za bračne parove

25. Međunarodna duhovna obnova za bračne parove održat će se u Međugorju od 4. do 7. veljače 2026. godine. Tema ove duhovne obnove je „Ad fontem! Na izvor!“, što je tema i svih drugih duhovnih obnova u Međugorju za sljedeću godinu.

„Zadnja bitka između Boga i Sotone vodit će se preko obitelji i braka“ – riječi su to s. Lucije dos Santos, vidjelice iz Fatime koje je napisala 1980. u pismu biskupu Bologne kardinalu Carlu Caffarru. To su riječi koje oslikavaju današnju svjetsku situaciju i gorući problem krize obitelji i braka, bilo zbog unutarnjih problema bračnih parova, nezrelosti osoba, ekonomskih problema ili još gorih vanjskih udara preko pokušaja redefiniranja pojma obitelji i nasilnog ugravanja rodne ideologije u sve pore društva i odgoja. Statistika bračne trajnosti iz godine u godinu je sve poraznija. U našim krajevima ispada da se skoro svaki treći brak raspadne, a u razvijenijim zemljama poput Amerike i svaki drugi. Sve to ostavlja neizbrisive razlome, sukobe, rane, boli, i oštećenja ne samo za pojedince i djecu koji to proživljavaju, nego sve to stvara i raspukline društva i svijeta u kojem živimo. Iz braka i obitelji sve proizlazi, cijelo tkivo društva u kojem živimo. S obzirom na ovakvu nesretnu bračnu statistiku, Duhovna obnova za bračne parove koja se od 1999. godine održava u Međugorju, postaje sve značajnija.

Pokazuju to svjedočanstva samih učesnika, ali i organizatora seminara: Gospođa Marija Dugandžić koja je tu od početka svjedoči kako na seminare dođu upravo oni bračni parovi koje Gospa pozove. Oni na skoro čudesan način saznaju za seminar, obično u trenutku u kojem vapiju Bogu za pomoć i bivaju privučeni. „Glavni režiser svega uvijek je Gospa“ – ističe gosp. Marija.

Duhovna obnova počet će u srijedu, 4. veljače registracijom sudionika, a svaku večer bračni parovi sudjelovat će na večernjem molitvenom programu u crkvi sv. Jakova. Uz predavanja, imat će i molitve na Križevcu i Brdu ukazanja, kao i klanjanje Isusu u Presvetomoltarskom sakramentu. Koordinator ove duhovne obnove je fra Josip Stanić, župni vikar u Župi sv. Jakova u Međugorju, a predavač na duhovnoj obnovi bit će dr. Jozefina Škarica.

Dr. Jozefina Škarica, rođena je 1948., udana, majka četvero djece, liječnica. Nakon završenog studija medicine radi u Medicinskom centru u Šibeniku, Hrvatska. 1985. specijalizira školsku medicinu. Pok. šibenski biskup msgr. Srećko Badurina 1993. godine u Šibeniku utemeljuje Savjetovalište za mlade, brak i obitelj, a dr. Škaricu imenuje voditeljicom savjetovališta. Nakon dvogodišnje izobrazbe u Zagrebu, 2004. godine dobiva diplomu obiteljskog savjetodavca. Posljednjih dvadeset godina sudjeluje u tečajevima pripreve za brak, te održava brojna predavanja i seminare u Hrvatskoj i inozemstvu o braku, obitelji i odgoju. Dr. Jozefina je već više puta (2007. i 2014. godine) bila predavačica na duhovnoj obnovi za bračne parove u Međugorju, a gostovala je i na jednoj od prošlih korizmenih tribina za međugorske župljane. Njezina predavanja odlikuju se jasnoćom sagledavanja problema i konkretnošću savjeta u svrhu poboljšanja u muškoj i ženskoj komunikaciji, bračnim odnosima i odgoju djece. Pokojni šibenski biskup mons. Srećko Badurina 1993. godine u Šibeniku utemeljio je Savjetovalište za mlade, brak i obitelj, a dr. Jozefinu Škaricu imenovao je voditeljicom savjetovališta. Nakon dvogodišnje izobrazbe u Zagrebu, 2004. godine dobiva diplomu obiteljskog savjetodavca. Posljednjih dvadeset godina sudjeluje u tečajevima pripreve za brak, te održava brojna predavanja i seminare u Hrvatskoj i inozemstvu o braku, obitelji i odgoju.

Broj sudionika je ograničen zbog prostora, stoga organizatori mole sve zainteresirane da svoje prijave izvrše što prije. ■

Pamćenje, sjećanje, spomen i zaborav

Mile Mamić

Prve tri riječi su po značenju vrlo slične, a zaborav je njima sasvim suprotna riječ (antonim): Zaborav briše sve ono što smo u životu proživjeli (dobro i zlo) kao pojedinci, kao narod, kao vjernici Crkve Kristove i članovi ljudske zajednice uopće kroz cijelu povijest. Zaborav briše ne samo ono osobno nego i skupno, zajedničko, kolektivno pamćenje. Uglavnom ćemo se tim riječima baviti u ovom članku.

1. Pamćenje

Pamćenje je glagolska imenica od glagola pamtiti. To je nesvršeni glagol. Dodavanjem prefiksa od njega se tvore svršeni glagoli: zapamtiti, upamtiti. Polazišna riječ je imenica ženskoga roda pamet, gen. jednine pameti. Od nje je izveden pridjev pametan i prilog pametno. Vrlo su zanimljive i raznolike definicije značenja tih riječi. Neke su preuske, a neke preširoke. Ukratko: To je čovjekova umna sposobnost stjecanja, sabiranja i pohranjivanja znanja, spoznaja, zapažanja, iskustava, doživljaja, zbivanja, slika iz života u svojoj svijesti i raspolaganja time u svakodnevnom životu. Ta se sposobnost može povremeno ili trajno gubiti i izgubiti (amnezija, demencija, Alzheimerova bolest itd.). Čovjek kao društveno biće o tome razgovara s drugima, u svojoj obitelji, u svom narodu i u Crkvi Božjoj i to se prenosi na nove naraštaje. To tvori kolektivnu svijest obitelji, naroda, Crkve. Dobro je znati što je bilo. To se je često od nas krilo, osobito u totalitarnim sustavima, napose komunizmu. Kao pojedinci, hrvatski narod i Crkva u Hrvata moramo se odupirati Alzheimeru koliko je god to moguće. U tome nam pomaže sjećanje i spomen.

2. Sjećanje

Sjećanje je glagolska imenica od glagola sjećati se. Nesvršeni lik toga glagola je sjetiti se. Jedan i drugi mogu biti i s prefiksom: dosjetiti se/ dosjećati se, prisjetiti se/ prisjećati se. Možemo i podsjetiti nekoga na nešto (da ne zaboravi), ali mo-

žemo i za svoje potrebe napisati podsjetnik. Glagoli pamtiti i sjećati se bliski su po značenju, ali pamtiti označuje sabiranje, pohranu i zadržavanje podataka (zapamćenoga) u mozgu, a sjećati se podrazumijeva aktivno izvlačenje podataka iz „ladice“ kad nam zatreba. Sjećanje je uglavnom mogućnost raspolaganja pohranjenim podatcima kad nam zatrebaju: njihovo dozivanje u svijest. Ali da nisu ušli u svijest, ne bismo ih mogli ni dozvati u svijest: ne bismo ih se mogli sjetiti. Napomenimo i to da i u latinskome jeziku riječ memoria znači „pamćenje“ i „sjećanje“. U latinskome je uobičajena sveza in memoriam u čast pokojniku. Obavijest o smrti voljene osobe obično je osmrtnica, a iscrpniji podatci o životu i radu pokojnika (nekrolozi) prema latinskome se obično naslovljuju IN MEMORIAM, što se prevodi na više načina. Pojavljuju se prijedlozi u i na imenice sjećanje i spomen.

3. Spomen

Spomen je imenica muškoga roda. Znači „sjećanje“, „uspomena“, „znak sjećanja“. Dobra je hrvatska zamjena za europeizam latinskoga podrijetla komemoracija, koja se često prevodi i kao „obilježavanje“ neke obljetnice (osobe ili događaja). Spomen je obično naziv za nešto što služi očuvanju uspomene na neku povijesnu osobu ili događaj. Može značiti različite oblike arhitektonskih objekata (spomen-dom, spomen-ploča, spomen-obilježje) ili sam čin sjećanja. Riječ spomen u vezi je s glagolom spomenuti/spominjati. Imamo i izvedenice spomenik, spomenica i spomenar. Pamćenje, sjećanje i spomen služe kako bismo zaslužne povijesne osobe i događaje sačuvali u trajnom sjećanju i oteli zaboravu.

4. Zaborav

Zaborav je imenica muškoga roda. Glagol je zaboraviti/zaboravljati. Pridjev je zaboravan i zaboravljiv. Misljena imenica je zaboravnost i zaboravljivost. Zaborav, zaboravljivost kod mlađih i starijih može biti normalna, ali ona može biti i bolest, osobito kod starijih osoba, što smo spomenuli pod PAMĆENJE.

5. U svom polju daj mu groba, svojim cvijećem grob mu kiti!

Nemojte mi zamjeriti, poštovani čitatelji, što sam dodao i ovaj naslović. Prije pet godina na prijedlog urednika Marija Vasilja Totina na temelju mojih članaka u Glasniku mira objavljena je moja knjiga Hrvatsko kršćansko nazivlje (II.) s ovom posvetom: „Svom neviđenom čači Josi, bleiburškom mučeniku.“ Malo je koji europski narod imao toliko žrtava za krst časni i slobodu zlatnu, za vjeru i dom. Trebalo bi nam puno Antigona da na dostojanstven način pohrane posmrtnu ostatke svoga brata usprkos zabranama moćnika. Trebalo bi nam tisuće tisuća kenotafa (cenotafa), tj. spomen-obilježje nad praznim grobom jer se ne zna gdje je poginuo dobro nam znani junak. Bože moj, koliko je takvih Josa poput moga čače?! Mnoštvo neistraženih jama, masovnih groblja, šuma i polja umilno zovu da pokupimo kosti svojih dragih i pohranimo ih na dolično mjesto, da im u svom polju damo groba i svojim cvijećem grob im kitimo, kako nas uči pjesnik i časnik Petar Preradović. Zločinački komunistički režim nekoliko je godina poslije rata nemilosrdno ubijao i progonio sve Hrvate koji bi mogli biti protiv bezbožnog komunizma. Osobito su na udaru bili svećenici i drugi, pogotovo intelektualci. Zlotvori su i mrtve „ubijali“: Groblje hrvatskih

vojnika i spomenike na zagrebačkom Mirogoju spravili su sa zemljom da im se izbriše svaki spomen. A tu su kao i u Lenjingradu (Petrogradu) obilježena imena poginulih njemačkih vojnika. Kao da je fašizam patentirani hrvatski izum. Siguran sam da većini hrvatskih vojnika nije stalo do fašizma nego do slobode i vlastite hrvatske države. Državu i režim treba znati razlikovati kao što je to dobro znao hrvatski mučenik Alojzije Štepinac, koji se hrabro, odlučno i dosljedno zalagao za pravo i hrvatskoga naroda na vlastitu državu. Zašto bismo mi bili iznimka?! Nakon velikosrpskog terora u prvoj Jugoslaviji, pogotovo nakon atentata na Stjepana Radića i hrvatske zastupnike u beogradskoj skupštini zacijelo je većina Hrvata poželjela vlastitu državu. Smrt omiljenog vođe Stjepana Radića otvorila je oči i hrvatskim političkim slijepcima te je težnja za vlastitom državom postala najpovoljnijom opcijom. Kroz tu prizmu treba promatrati toliko oduševljenje s kojim je hrvatski narod u metežu Drugoga svjetskog rata i nakon raspada prve Jugoslavije dočekao proglašenje Nezavisne Države Hrvatske. Takva oduševljenja nije se moglo vidjeti na licima Zagrepčana kad su došli „osloboditelji“ u svibnju 1945. Vijeće Europe i Europski parlament u nekoliko rezolucija i deklaracija osudili su zločine SVIH totalitarnih režima i diktatura u Europi poimence. Svih! Štoviše, Europski je parlament odlučio da se 23. kolovoza obilježava kao Europski dan sjećanja tih žrtava. Hrvatski je sabor otišao korak dalje: Taj je dan proglasio spomendanom! Hvale je vrijedno da je 23. kolovoza u Soćicama na Žumberku održan posljednji ispraćaj i ukop 814 ekshumiranih žrtava iz jame Jazovka uz misno slavlje i komemorativni program. Gotovo istodobno taj je dan dostojanstveno obilježen i na Groblju mira na Bilima kraj Mostara uz misno slavlje i komemorativni program. Osobito je odjeknula propovijed provincijala fra Joze Grbeša, u kojoj je hrabro rekao da smo mi jedini narod koji slavi diktatora i zločinca Tita. Doista je žalosno vidjeti kako su razjareni ljevičari i jugonostalgičari alergični na Isusa i Mariju, na kulturu života, na ljubav prema Bogu, obitelji i hrvatskom domu. Tragikomično je da čelna politička osoba u Hrvatskoj juri na „Šutjesku“, a izbjegao je obranu napadnutoga hrvatskog doma i bježi od ZDS kao vrag od tamjana. Bio bih sretan kad bi ovo moje realno promišljanje barem jednom hrvatskom političkom slijepcu otvorilo oči. Milosrdni Bože, svima nam pomози da te bolje spoznamo i ljubimo! Da budemo spremni otvoriti oči pred Istinom. ■

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije podne za vrijeme mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Dnevna misna čitanja

Poticaaj za lectio divina

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Ponedjeljak, 15. 9. 2025.

ČITANJA: 1Tim 2,1-8; Ps 28,2.6b-9; Lk 7,1-10

Utorak, 16. 9. 2025.

ČITANJA: 1Tim 3,1-13; Ps 101,1-3.5-6; Lk 7,11-17

Srijeda, 17. 9. 2025.

ČITANJA: 1Tim 3,14-16; Ps 111,1-6; Lk 7,31-35

Četvrtak, 18. 9. 2025.

ČITANJA: 1Tim 4,12-16; Ps 111,7-10; Lk 7,36-50

Petak, 19. 9. 2025.

ČITANJA: 1Tim 6,2c-12; Ps 49,6-10.17-20; Lk 8,1-3

Subota, 20. 9. 2025.

ČITANJA: iz Prigodnih čitanja, str. 10-27.: Fil 3,8-14; Ps 40,2.4ab.7-10.12; Lk 5,1-11

Nedjelja, 21. 9. 2025.

ČITANJA: Am 8,4-7; Ps 113,1-2.4-8; 1Tim 2,1-8; Lk 16,1-13

Ponedjeljak, 22. 9. 2025.

ČITANJA: Ezr 1,1-6; Ps 126,1-6; Lk 8,16-18

Utorak, 23. 9. 2025.

ČITANJA: Ezr 6,7-8.12b.14-20; Ps 122,1-5; Lk 8,19-21

Srijeda, 24. 9. 2025.

ČITANJA: Ezr 9,5-9; Otpj. pj.: Tob 13,2.4.6-8; Lk 9,1-6

Četvrtak, 25. 9. 2025.

ČITANJA: Hag 1,1-8; Ps 149,1-6a.9b; Lk 9,7-9

Petak, 26. 9. 2025.

ČITANJA: Hag 1,15b – 2,9; Ps 43,1-4; Lk 9,18-22

Subota, 27. 9. 2025.

ČITANJA: Zah 2,5-9a.14-15a; Otpj. pj.: Jr 31,10-12ab.13; Lk 9,43b-45

Nedjelja, 28. 9. 2025.

ČITANJA: Am 6,1a.4-7; Ps 146,6c-10; 1Tim 6,11-16; Lk 16,19-31

Ponedjeljak, 29. 9. 2025.

ČITANJA: vl.: Dn 7,9-10.13-14 ili: Otk 12,7-12a; Ps 138,1-5; lv 1,47-51

Utorak, 30. 9. 2025.

ČITANJA: Zah 8,20-23; Ps 87,1-7; Lk 9,51-56

Srijeda, 1. 10. 2025.

ČITANJA: Neh 2,1-8; Ps 137,1-6; Lk 9,57-62

Četvrtak, 2. 10. 2025.

ČITANJA: vl.: Izl 23,20-23; Ps 91,1-6.10-11; Mt 18,1-5.10

Petak, 3. 10. 2025.

ČITANJA: Bar 1,15-22; Ps 79,1-5.8-9; Lk 10,13-16

Subota, 4. 10. 2025.

ČITANJA: Bar 4,5-12.27-29; Ps 69,33-37; Lk 10,17-24

Nedjelja, 5. 10. 2025.

ČITANJA: Hab 1,2-3; 2,2-4; Ps 95,1-2.6-9; 2Tim 1,6-8.13-14; Lk 17,5-10

Ponedjeljak, 6. 10. 2025.

ČITANJA: Jon 1,1 – 2,1.11; Otpj. pj.: Jon 2,2-5.8; Lk 10,25-37

Utorak, 7. 10. 2025.

ČITANJA: Jon 3,1-10; Ps 130,1-8; Lk 10,38-42

Srijeda, 8. 10. 2025.

ČITANJA: Jon 4,1-11; Ps 86,3-6.9-10; Lk 11,1-4

Četvrtak, 9. 10. 2025.

ČITANJA: Mal 3,13-20a; Ps 1,1-4.6; Lk 11,5-13

Petak, 10. 10. 2025.

ČITANJA: Jl 1,13-15; 2,1-2; Ps 9,2-3.6.16.8-9; Lk 11,15-26

Subota, 11. 10. 2025.

ČITANJA: Jl 4,12-21; Ps 97,1-2.5-6.11-12; Lk 11,27-28

Nedjelja, 12. 10. 2025.

ČITANJA: 2Kr 5,14-17; Ps 98,1-4; 2Tim 2,8-13; Lk 17,11-19

Ponedjeljak, 13. 10. 2025.

ČITANJA: Rim 1,1-7; Ps 98,1-4; Lk 11,29-32

Utorak, 14. 10. 2025.

ČITANJA: Rim 1,16-25; Ps 19,2-5; Lk 11,37-41

Srijeda, 15. 10. 2025.

ČITANJA: Rim 2,1-11; Ps 62,2-3.6-7.9; Lk 11,42-46

21 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Radio koji ima dušu od 1997. godine

Postani podupiratelj!

Kako postati podupiratelj? Jednostavno!
Pošaljite nam vaše osobne podatke na
podupiratelji@medjugorje.hr i godišnjom
članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160
HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku
50 CHF) i postanite dio naše radijske
obitelji. Hvala vam od srca!

ODAŠILJAČI U BOSNI I HERCEGOVINI:

Međugorje 98,3 MHz, Mostar 100,00 MHz
Rama 104,7 MHz, Sarajevo 96,1 MHz
Bugojno 101,8 MHz, Olovo 96,1 MHz
Zenica 100,1 MHz, Nova Bila 100,00 MHz
Jajce 87,8 MHz, Žepče 100,1 MHz
Banja Luka 87,8 MHz / 106,7 MHz

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Zagreb, Lika, Sr. Hrvatska 107,8 MHz
SATELIT: Europa, Bliski istok i Afrika - EUTELSAT 16°E
EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM INTERNETA:
www.radio-medjugorje.com

Uredništvo: +387 36 653 580, Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548, Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr, www.radio-medjugorje.com

